

Nwa' Mwεεm mvù Jisos to duŋcεε ē Jon Fieε fì nu ē Nwa' wvun e

Nwa' wvun nu εkumε mwεεm mvù Jisos Klistu to duŋcεε ē Jon wvù waa we ntum. Jon to saŋ ηwa' wvun kefew kè bò to bvuseε wvú gen gεε ē kendvuy kè Batmos e. Wvú to saŋ fô bintaashε bi bonyii bo mbee le ε bí to nu bisooshwiy. Wvú to dioo saaŋke, kεw bô mwεεm mvù Jisos kebεε to duŋcεε ē wvú lε wvú esan eciinse ē bintaashε bi bisooshwiy bidvu. Fieε fì bii fó nu ηgoο mwεεm nteen mvù wvú to yεne ē fieε diewε εfile le εkumε no Nyo' nu ke eboyse bonyii bò ē nu bew, lese bò befe ηgew e.

Bikuu bi mwεεm e ē Nwa' wvun e

1:1-8 Kenjewce

1:9-3:22 Efile ke fwe noo boŋwa' bò gene fô bin-taashε bi bonyii bo mbee le bi bisooshwiy e

4:1-8:1 Nwa' wvù bò to lacεε monduum mosooshwiy bô kelay

8:2-11:19 Disoŋ di disooshwiy

12:1-13:18 Keŋguum ke nyam yì fiesene nyam joo bô nyám yì bεmte yifiεε

14:1-15:8 Bifile bimew jεεy jεεy

16:1-21 Bintee bisooshwiy bi shém Nyo' yì ffuuuke le

17:1-20:10 E bò lese Babilon bô nyam yì bεmte noo bonyii bo ntum Nyo' le bo mbiay e bô dεwle

20:11-15 Nsaw wvu fokemεe

21:1-22:5 Woŋ wvu we wvu fwε bô nshε yi fiε
noo Jelusaləm wvu fwε
22:6-21 Kemεse

KεŋkεWcε

¹ Nwa' wvun nu εkumε mwεεm mvù Nyo' to nyaε
ε Jisos Klistu le wvú eduŋce ε bonyii bew, le ε nu
mvù nu ke ekooyi nfew caan. Ε Jisos Klistu mum
tum nceendaa we fô wee we lemme wvù Jon e
keege le bô ekiεε mwεεm mvudvu.

² Ε wvú mum saŋ naa fiεε ficii fî wvú to yεnεε, fî
ε nu diεw Nyo' yin bô mwεεm mvù Jisos Klistu to
jemyεε ε wvú le.

³ Njoŋ wvu baay nu ke enu wvù wee wvù nu ke
etaaŋke ntum Nyo' wvun. Ε njoŋ wvu baay nu ke
enu tεn wvù bonyii bò nu ke eyuuke fiεε fî bô saŋ ε
ŋwa' wvudvu wvun e gεele, njefo kefew ke mwεεm
mvudvu le nu wase nceencee.

*Ε Jon nya ŋgayma ε bintaashε bi bonyii bo mbee le
bi bisooshwiy*

⁴ Ε nu me wvù Jon, ε me nsaanŋke ŋwa' wvun fô
bintaashε bi bonyii bo mbee le bi bisooshwiy bì nu
ε biba bi woŋ e bi Έsia le. Mbuwma bô nyεkeey enù
fô ben e wvù nεn'yi fô Nyo' le wvù ε nu wvuwe wvù
nu, ε wvú to nu wase, ε wvú nu ke eto. Mbuwma
bô nyεkeey wvun enù fô ben e wvù nεn'yi tεn fô
biyoy bi bisooshwiy bì nu fwe dvu kawla we le,

⁵ noo fô Jisos Klistu wvù ε nu kε wvú wvù kε
no duŋci fiεε fi kecεεy εkumε Nyo' ε bonyii le. Ε
to nu wvú wee wvu fwe keekase buy yî kpwe le.

Σ è nu wvú wvù saake bonfon bocii bo yî nshε le fən. Mbense enù fô wvú le. Σ nu wvú wvù kooŋke beene, ε wvú to bvuse beene can kebefε kesεεbeene le bô εlεmε kew.

6 Wvú nu ε ge beene ε no nu bonyii bo bvunfon e, ε ge beene ε no nu bocee ncese bo Nyo' wvù Ice le. Bvukukε bô mvuŋgay mvunciim enù fô wvú le sekecii sε ɻka. Fí enù nonen.

7 Ben etaa eyεn, Jisos too lo, ε wvú nu ke etoo ê kembεw e. Bonyii bocii nu ke eyεn wvú le naa noo bonyii bò to boneε wvú bô goo. Bitum bi yî nshε le bicii nu ke efuuŋke kpwe nje ye. Σ neε no fí nu ke enu. Fí enù nonen.

8 Tata Nyo' gayte le è nu wen Alfa, ε è nu wen Omega. Σ nu wvú wvù nu, ε è nu wvú wvù to nu wase, ε è nu wvú wvù nu ke eto. Σ nu wvú Mvuŋgay Mvunciim.

Ε Jon yεn Jisos e

9 Σ nu me wvù Jon, waa bwēe wene yî Jisos e, ε beene bocii yεne ɻgεw nje ye, nu ê bvunfon bwew ente, kuule shém yî mwεεm mvunciim e. Me nto nu ê kendvuy kè Batmos e ε bō to bvuse lo me nje diεw Nyo' yî me nto nfewci mbvuu nseŋe εkumε Jisos.

10 Σ è ke no nu diuu di Tata le, ε me nu can Keyoy ke Nyo' le, ε me ne n'yuw ε diεw jemyi ê me εjim foweeewe diεwε soŋ e.

11 Yí to jemyi gayte le, “Saŋε mwεεm mvù wo yεne mvun ê ɻwa' le eciinse ê bintaashε bi bonyii

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 1:12 iv Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 1:19

bo mbee le bi bisooshwiy bì nu ê bilaante bi Efesus, Similna, Begamum, Tayatila, Saldis bô Filadelfia noo Lawdesia le."

¹² Ε me mum no mbanje ye keen'yεn wee wvù jemyi ê me le. Ε me ndioo mbanje, n'yεn mwεεm mvù bō tomyi bin'yeese yî dvú le mvusooshwiy ε bō kene bō ketwaa ke bigew e kè yεele.

¹³ Ε wee mvu nu εntelenj jo mwεεm mvù bō tomyi bin'yeese yî dvú le mvudvu diεwε wee wvù diee nu Waawee le, ε wvú ε tfume kekum ε kí defe, ε waw η'waw yî gvwu e ε bō kene bō ketwaa ke bigew e kè yεele.

¹⁴ Yvwu ye εkolę to baa diεwε ndaw wvù baa nεn bvuuu le, ε ejise εye bεenci diεwε leme di ηguy e.

¹⁵ Bikaa biew to nu lemeleme diεwε ketwaa kè yεele kè bō ton ê lam, ε diεw ye dvûmtē diεwε joo yi gbwee le.

¹⁶ Wvú to kεŋke jón yisooshwiy ê εbo kew ke εcεey e, ε nyo yî koole biba bicii buyte εmvu jo wvú, ε bvushiw bwew baa diεwε diuu seke dí keyte lo le.

¹⁷ No me n'yεnεε wvú le, mum ηgbwe ê wvú ejise no nu diεwε kεŋkpwe ke wee le. Ε wvú gεε εbo kew ke εcεey yî yεm e gay le, "Fo wo efanè kε. Ε nu me Fwe, ε è nu me Εjime.

¹⁸ Ε nu me wvù nu dvú. Me nto nu ε ηkpwe, geenεn taa eyεn, me nu ε ηkase ε no nu dvú, ε me nu ηke enu dvú sekeci. Ε kεŋke me ken'yene ke kpwe le bō ke woŋ boŋkfу le.

¹⁹ Nonεn, saŋε le mwεεm mvù wo yεne, mwεεm mvù nu keseen bō mvù nu ke ekooyi εjim jodvu le.

1:12 Saka 4:2 **1:13** Dan 7:13; 10:5 **1:14** Dan 7:9; 10:6 **1:15**

14:2 **1:16** 4:5; 2:12; 9:15; Ibu 4:12 **1:17** 1:8; Dan 8:17-18 **1:18**

Lum 14:9; 1Kol 15:3-4, 25-26

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 1:20 v Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 2:4

20 Fiεε fì jón yi yisooshwiy yε yì wo be yεn ê εbo kem ke εcεey e bô mwεεm mvu mvusooshwiy mwε mvù bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele mvù bó tomyi bin'yeese yî dvú le duŋci nu fin: Jón yi yisooshwiy yε nu bonceendaa bo Nyo' le bò è nu bo bintaashε bi bonyii bo mbee le bi bisooshwiy bidvu, ε mwεεm mvu mvusooshwiy mwε mvù bó tomyi bin'yeese yî dvú le nu bintaashε bi bonyii bo mbee le bi bosooshwiy bidvu.”

2

Ntum Jisos wvù gene fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Efesus e

1 Ε wee wvù me n'yεnεe we gay ê me lε, “Sanje ɳwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Efesus e lε, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù jici jón yi yisoooshwiy e ê εbo kew ke εcεey e, lεne entelenj jo mwεεm mvu mvusooshwiy mvù bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele mvù bó tomyi bin'yeese yî dvú le:

2 Me ɳkee lemme dinen bô no ben lemte jitmene, ɳkee tεn shém yì ben kuule bô no kε è nulo è ben ebee fiεε fì bonyii bò befe too dvú kε. Ben nu ε mom wase bonyii ba bò teŋe bikuu bibole le bowen nu boom bo ntum e bo Jisos e ε bó yaa nu kε, ε yεn le bó nu bonyii bo mbiay e.

3 Me ɳkee no ben looci kuule shém yî fiεε ficii le nje yεm yaa doose kε.

4 Geenεn, fiεε fimew nu dvú fì me ɳkeŋke εkumε ben fì baa jee me le kε. Kε ben bεε kεŋke kεŋkoŋεn kè ben to shee kεŋke fwele kε.

5 Ben ekume fò ben to shee nu ε se ne ε gbwe. Ben ekumεn mvuntelem mvunεn ekase egee no ben to gee fwele. ε ben nu se ben ε kumεn, é me ηke ento encake fiεε finεn fi bó tomyi ken'yeese yí dvú le fò fi leeme.

6 Geenεn, fiεε fi lεŋ fi ben gee nu lε ben bane gee di ηgoo bonyii bo Nikolaus e, ε è nu fiεε fi me mbane tεn.

7 Wee wvù keŋke bitem, ε wvú yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemyi é bintaashε bi bonyii bo mbee le. Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ηke enya je é wvú edie mvuntam mvu kete kè nyaa nshii le, kè nu fò bvudvuu bvu njon e bvu Nyo' le.' "

Ntum Jisos wvù gεne fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Similna le

8 ε wee wvudvu bvuu gay è me lε, "Saŋε ηwa' fô nceenda Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Similna le lε, 'Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù è nu wvú Fwe, ε è nu wvú Ejime. ε nu wvú wvù to kpweε ε kase ε no nu dvú:

9 Me ηkee boŋgew bò ben yεne noo kefufe kenεn, geenεn ben nu bonyii bo bvukuke le. Me ηkee díew yí befe yí bonyii jemyi εkumε ben. Bó teŋe bikuu bibole lε bowen nu Bojuu, ε bó yaa nu kε. Bó nu è ηgoo Satan e.

10 Fo ben efanè boŋgew bò ben nu keeyεn e kε. Ben eyekε eyuw, dεwle nu wase keelese ben bomew yew ncaw e keemom ben. Ben nu ke eyεn ηgew yí εdiuw e yuufe. ε è cim nu keekpwe, é ben

2:5 2:16, 22; **3:3, 19** **2:7** 22:2, 14, 19; Ken 2:8-9; 3:22; Esek 28:13; 31:8; Mat 13:9, 43 **2:8** 1:8, 18 **2:9** 2Kol 6:10; Jεm 2:5; 3:9; 2Kol 11:14-15 **2:10** Mat 10:28; 1Kol 9:24-25

no leeme kε tεmyi, nonen é me ɳke enya kefo ke bvunfon e kè è nu nshii wvù mεy lo ê ben.

11 Wee wvù kεŋke bitem, ε wvú yuw fιεε fì Keyoy ke Nyo' le jemyi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le. Wee wvù ε ke ε so nu ε kε kpwe yi bokaj bofεε nu ke ekum wvú le kε.”

Ntum Jisos wvù gεne fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Begamum e

12 Ε wvú bvuu gay ê me lε, “Saŋε ɳwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Begamum e lε, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù kεŋke nyo yì koole biba bicii:

13 Me ɳkee fô ben cee. Ben cee naa fô kawla Satan nu. Geenεn ε ben leeme kε yî diee diem e tεmyi. Ben to baa cim tun keeleese fitεle yî yεm e naa εdiuw yo Antibas wvù wee wεm wvu kecεεy e kε. Wvú to jemyi εkumε me, ε bó yu wvú ê ben entεlεŋ fe fô Satan cee.

14 Geenεn, ε me ɳkeŋke kε mwεεm mvumew caan εkumε ben mvù baa jee me le kε. Bonyii bomew nu dvú ɳgooyene le bò bii n'yεεyi Balaam wvù to tefεε Balak lε wvú ege fιεε fì boom bo Islael ebayten yî dvú le egbwe. Wvú to nu ε ge ε bó no diee mwεεm mvudien mvù bó nu ε ge kentanje dvú fô bonyo' le bvuu ge ε bó no cee nce nnyεn kenjan.

15 Ε è nu kε leŋleŋ no ben kεŋke tεn bonyii bomew ɳgooyene le bò bii n'yεεyi bonyii bo Nikolaus e.

16 Nonεn, ben ekumεn mvuntelem mvunεn. Ε ben baa ekumεn, tu me nu ento nfew caan endiu bonyii bodvu bô nyo yì buyte ê me εmvu.

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 2:17 viii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 2:21

17 Wee wvù kεŋke bitem, ε wvú yuw fιεε fì Keyoy ke Nyo' le jemyi ē bintaashε bi bonyii bo mbee le. Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ηke enjo fô mana wvù bó to nyilεε le enya wvú dvú, embvuu enya wvú tε dì baa ε bó ε saŋ diee di difε yî dvú le ε wee yaa nu dvú wvù kee diee didvu εfey wee wvù fi tε didvu kε.' ”

Ntum Jisos wvù gεne fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Tayatila le

18 Ε wee wvudvu bvuu gay ē me lε, “Saŋε ηwa' fô nceendaa Nyo' wvù ē nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Tayatila le lε, ‘Wvun nu njeme Waa Nyo'. Ε nu wvú wvù ejise εye bεenci diεwε lemme di ηguy e, ε bikaa biew nu lemeleme diεwε ketwaa kè yεele kè bó ton ē lam e:

19 Me ηkee gee dinen, ηkee no ben kεŋke kenŋkoŋen, ηkee tεn fitele fì ben lese yî yεm e noo lemme dì ben lemte bô no ben kuule shém. Me ηkee lo tεn lε gee dinen di keseen jee fele dì ben to kεŋke fwele.

20 Geenεn, fιεε fimew nu dvú fì me ηkeŋke εkumε ben fì baa jee me le kε. Ben nu ε cinε kpwoon wvù Jesεbel wε le wvú ε no gee fιεε fì wvú gee. Wvú teŋe εkolε kewlε wen nu wee ntum Nyo', lεele bonyii bem bô n'yεeyi we, gee ε bó gee nce nnyεn kenjaŋ, bvuu diee mwεεm mvudien mvù bó nu ε ge kentanje dvú fô bonyo' le.

21 Me nu ε nya wvú kefew keekumεn fitele fiew, geenεn wvú nu ε tun keekumεn nce we nsake.

2:17 Mben 78:23-25; Jon 6:48-51; Saka 3:9; Yesa 62:2; 65:15 **2:18**
1:14-15 **2:20** Ktn 25:1-8; 1Bfn 16:31; 2Bfn 9:22, 30; Lem 15:20

22 Ben eyekε eyuw, me nu ɳke entum kencεm yî ye le é kí ejike wvú ɛntaw é bô bonyii bò bô bó se gee nnyen kenjaŋ eŋgeyte lo, εfuw kε le bô ε kumεn keebii gee di kpwoon wvudvu le.

23 Me nu ɳke en'yuwyε boom bew bo ɳgo le. Nonen, é bintaashε bi bonyii bo mbee le bicii emum ekieε le è nu me wvù kee mwεεm mvù nu shém bonyii le bô mvù nu è mvuntelem e. Me nu ɳke enlaw wee tfuu mbii no lemme diew nu.

24 Geenεn, ben bomew ba bo Tayatila bò baa leeme fô wvuwvun n'yεεyi le, yaa yεεyi tεn fieε fì bonyii bomew teŋe le mwεεm mvu Satan e mvu ê kenyile le, nu ε me ε ɳgay le kε è nulo é me embvuu eŋgeε lo bvujite bvumew yî yene le kε.

25 Fí nu kε le, ben ejicì fieε fì ben keŋke wase le tεmyi, egεn ebuy no me nu ɳke ento.

26 Wee wvù ε ke ε so, wvù gee lemme dì me ɳkooŋke ε gen ε mεse, nu ε me nu ɳke enya wvú mvuŋgay é wvù enu εwe jo bitum.

27 Ke lεŋleŋ no Icεm nu ε nya mvuŋgay ê me, nu ε me nu ɳke enya mvuŋgay é wvù esaake bí bô ketoome ke ketfu le, bvuuķe bí dvú kε diεwε nsháan mbom yì bó ε bvuw binsεw e binsεw e.

28 Me nu ɳke enya tεn wvù bô jon yi law e.

29 Wee wvù keŋke bitem, ε wvù yuw fieε fì Keyoy ke Nyo' le jemyi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le.' "

3

Ntum Jisos wvù gεne fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Saldis e

1 ε wee wvù me n'yεnεε wvudvu bvuu gay ê me

lε, “Saŋε ɳwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Saldis e lε, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù keŋke biyoy bi Nyo' le bi bisooshwiy noo jón yi yisooshwiy: Me ɳkee gee dinen. Ben yen'yi fô bonyii le lε ben bεε boyuum geenεn ε ben ε kpweken wase.

² Ben ekamse, ebise mvuŋay yî fiεε fi shεke nu wase tεn diuw kpwe le. Ben ekeè lε me mbaa n'yεn ε gee dinen jee gεne mεεse ê Nyo' wεm ejise kε.

³ Ben ekume fiεε fi ben to fiisεnεe fì è nu fi ben to yuwεε. Ben ejici fifie le, ekumen mvuntelem mvunen. ε ben baa ekamse, tu me nu ɳke enε ento fô ben e diεwε cooŋ e, ε ben yaa kee kefew kedvu kε.

⁴ Geenεn, ben keŋke kε bonyii bomew caan Saldis bò baa lom ndvú yibo kε. Boba nu ke elεne bee bó ε bó ε tfume ndvú yì baa, njefo è nu bonyii ε bó ε kocεn.

⁵ Wee wvù ε ke ε so nu ε wvú nu ke ejise tεn ndvú yì baa. Kε wvuwe wee nu ε me nu ɳke enfiwsε diee diew ê ɳwa' bonyii bò keŋke nshii wvù mey lo le kε. Me nu ɳke enjeme bô diuw wεm εkumε wvú fwe dvu Icεm bô bonceenda bew lε me ɳkee wvú.

⁶ Wee wvù keŋke bitem ε wvú yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemyi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le.”

Ntum Jisos wvù gεne fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Filadelfia le

⁷ ε wee wvudvu bvuu gay ê me lε, “Saŋε ɳwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Filadelfia le lε, ‘Wvun nu njeme wvu

wvuwε wvù yuule bvuu nu wee kecεεy. ε nu wvú wvù kεŋke ken'yene ke bvunfon bvu Dawe le. Wvú ke yen'yi, wee saa nu dvú wvù efen ke, é wvú ke efen, wee saa nu dvú wvù eyene ke:

8 Me ɳkee gee dinen. Ben eyekε eyuw, me nu ε n'yene kembunj fô ben e ε ɳgeeε keyε, ε wee yaa nu dvú wvù nulo efaa ke. Me ɳkee lo le ke ben kεŋke mvuŋgay ntay ke, geenεn ε ben gεεle ke njeme wεm. Ben baa tun me ke.

9 Ben eyekε eyuw, bonyii ba bò nu ɳgoo Satan e bò duu le bowen nu Bojuu ε bó mbiayte lo, yaa nu ke Bojuu, nu ε me nu ɳke eŋge é bò eto egbwe bikaa binεn e emum ekieε le me ɳkooŋke ben.

10 No ben nu ε gεε njeme wεm εkumε keekuule shém, nu ε me nu ɳke eŋgemgem ben kefew kè mmom nu ke etoo yî εkolε ke nshε le keemom bonyii bocii bò nu yî nshε le.

11 Me ntoo wase nfew caan. Ben ejicε fiεε fì ben kεŋke le eteme, wvu le fo wee mvu ke efi kefo kenεn ke bvunfon e.

12 Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ɳke eŋge é wvú enù kfuy wvu yew ncese Nyo' wεm e. ε kε è nulo é wvú ke eyuu ebuy dvú ke. Me nu ɳke ensaŋ diee di Nyo' wεm e yî ye le bô diee di kelaante ke Nyo' wεm e kè è nu Jelusalεm wvu fwε wvù buyte fô Nyo' wεm e fowe. Me nu ɳke ensaŋ tεn diee diem di difε yî ye le.

13 Wee wvù kεŋke bitem ε wvú yuw fiεε fì Keyoy ke Nyo' le jemyi è bintaashε bi bonyii bo mbee le.' "

Ntum Jisos wvù gεne fô kentaashε ke bonyii bo

3:9 2:9; Yesa 49:23; 60:14 **3:10** 1:9; Luk 21:19; 1Kol 10:13; 2Bi 2:9

3:11 2:10, 25; 22:7, 12, 20; Saka 2:14 **3:12** 2:17; 14:1; 21:2; 22:4;
Esek 48:35

mbee le ke Lawdesia le

¹⁴ Ε wvú bvuu gay ê me lε, “Sanε nwa' fô nceenda Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Lawdesia le lε, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù diee diew nu, Fí enù nonen. Ε nu wvú wvuwe wvù ké no leeme yî diew ye le, ε è nu wvú wvù seje kecεey εkumε Nyo'. Ε nu wvú keŋkewcε ke ficee ficii fì Nyo' to bomεε le:

¹⁵ Me ḥkee gee dinen. Ben nu ke lo! Ke ben lεε, ke ben yvwse. Me nshieele lε ben bee keelεε lo kεnεε yvwse lo!

¹⁶ Nonen, no ben nu ke lo finen εntelen yaa lεε kεnεε yvwse, me nu ḥke encuy ben ê me εmvu.

¹⁷ Ben duu lε ben nu bonyii bo kpwaw e ε ben ε kukεn wase yaa bvuu shieele ficee ke. Ben gayte nonen yaa yεne lε finen nu ε fí ε fo lo? Ben nu bonyii bò shen ekoole bonyii dvú, bò bonyii bo kefufe le, bvuu nu binfefe noo bonyii bò lene binyi bincimte!

¹⁸ Me ḥgomte keentefe ben lε ben eguy ketwaa ke bigew e kε yεele ê me kε bò nu ε ton ê lam kí ε no yuule, é ben emum enu bonyii bo kpwaw e. Ben eguy ndvú yì baa yì ben ebaŋ bincimte binen dvú, fo bonyii eyεne bí lε ε ben wuumene. Ben eguy ten εfuwe ke ejise le ê me, eyefe ejise εyene dvú, emum eyεne mwεεm e.

¹⁹ Bonyii bò me ḥkoonke nu ε me ḥké nsaw bò yî gee dibole, nya ḥgew ê bò keentefe bò. Nonen, ben eduŋce shiee ekumεn mvuntelem mvunen.

²⁰ Ben eyekε eyuw, me nleeme ê yew fwese ḥkumci. Ε wee yuw lo diεw yεm ε yene kembuŋ,

é me enley ento ê wvú le é bee wvú ediekene fiεε
fimwaan.

21 Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ηke enya wvú
bvudvuu é wvú eshii bee wvú yî kawla wεm e kε
no me nto nsoε nshii bee Icεm yî kawla we le.

22 Wee wvù kεŋke bitem ε wvú yuw fiεε fì Keyoy
ke Nyo' le jemyi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le.' "

4

ε Jon yεn ε bó nyaa mbense ê Nyo' fowe

1 Ejim jo mwεεm mwε, ε me mbvuu ntaa, nε n'yεn
kembuŋ e fowe ε kí nu keyε. ε diεw yε yì me mbe
n'yaw wase ε n'yuw ε yí jemyi ê me diεwε soŋ e,
bvuu gay ê me le, "Bence eto fεn é me enduŋce
mwεεm mvù kεŋke keekoo yεjim jo kefew kin ê
wo."

2 Kanj mwaaŋ, ε me nε no nu can Keyoy ke Nyo'
le, mum n'yεn kawla le ε wvú nu fowe, ε wee ε shii
yî dvú le.

3 Wee wvudvu to lawkene diεwε kfuu εta yomew
yò lumte yò bó teŋe le jasba noo yò bó teŋe
le kanelia, ε kela ε daa ε kεεkεε kawla wvudvu
lawkene tεn diεwε te dì bó teŋe le εmelaal e.

4 Bokawla bomew mbaanfiεε ncow bonεw to nu
ε kεεkεε kawla wvudvu, ε boce' bo bonyii le bomew
ε shiiyεn yî dvú le mbaanfiεε ncow bonεw ε bó ε jise
ndvú yî baa, ε bon bifō bi bvunfon e ε bó kene bô
ketwaa ke bigew e kè yεεle.

5 Jaŋ yì lawkene to buyte yî kawla wε le, baykene, dvûmte, ε bin'yeese bεεnci fwe dvu kawla vvudvu bisooshwiy bì è nu biyoy bi Nyo' le bi bisooshwiy.

6 Fieε fimew to nu tεn fwe dvu kawla vvudvu fiesene joo yi baay mi yì yuule naa nεn sakasaka diεwε kenlεey e.

Mwεεm mvu mvuyuum mvumew mvunεm to nu ε leem kεεkεe kawla vvudvu biba bicii ε ejise ε yinjεn lo yî mvú le fwe bô ejim.

7 Fieε fi fiyuum fi fwe to fiesene bvule, ε fi bii fó fiesene waa na' vvù diemsen, ε fi bvuu bii fó kεŋke bvushiw diεwε bvu wee le, ε fi ejim fiesene nfaanduŋ fò vvú bile.

8 Mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mvudvu to kεŋke bibe bisooaan bisooaan, ε mvú ε yinjεn lo bô ejise εwe bô ɛkuse. Mwεεm mvudvu to kε no yemte εntaŋ bô εmvunsheeŋ yaa luu kε. Mvú to kε no yemte lε,

"Nyo' yuule lo! Nyo' yuule lo! Nyo' yuule lo!
ε nu vvú Tata Nyo' vvù Kεŋke Mvunjay
Mvunciim.

ε nu vvú vvù to nu wase, ε è nu vvú vvù nu, ε vvú nu ke eto."

9 Mwεεm mvu mvuyuum mvudvu to kε dioo tumte moŋkum mo Nyo' le nyaa n'vvum bô keyoone è vvú vvudvu vvù nu ε shii yî kawla le vvù nu dvú sekecii sε ɳka,

10 ε boce' bo bonyii le bo mbaanfieε ncow bonεw ba mum gbwe gεn fwe dvu vvú vvù nu ε shii yî

4:5 8:5; 11:19; 16:18; 17:9; Ksm 9:24; 19:16; Esek 1:13-14 **4:6**
15:2; Esek 1:22; 5:6, 8, 11; 6:1; 7:11; 14:3; 15:7; 19:4; Esek 1:5-12; 10:14
4:8 1:17; 11:17; Yesa 6:2-3; Esek 1:18; 10:12

kawla le, nya mbense wvu baay ê wvú wvuwe wvù nu dvú sekecii se ɳka. Ê bó dioo gee nonen mum no baayi bifo bibole bi bvunfon e, jiwse fwe dvu kawla yemte lε,

11 “Wo wvù nu Tata, nu Nyo' wese,
wo nu ε kocen wvù bó etumte moŋkum muw,
nyaa n'wvum ê wo,
bense mvuŋgay mwuw,
njefo è to bom wo mwεεm mvunciim,
ε è to koŋ wo se bom mvú, mvú ε no nu dvú.”

5

Waa Njee nu ε kocen keebacε bilay bi bisooshwiy

1 Ε me mbvuu ne n'yεn ɳwa' mvu le ê εbo ke εceεy ke wee wvù to shileε yî kawla we le, ε bó ε saŋ ente bô εkfuŋ ε kewe lo, ε lace mondvuum mosooshwiy bô kelay.

2 Ε me ne n'yεn ten nceendaa Nyo' mvu wvù tεmyi le ε wvù wamte foweeewe biite lε, “Ε nu yεε dvú wvù nu ε kocen keebacε bilay bin, efay ɳwa' wvun?”

3 Ε wee fanε yaa nu dvú fowe kεnεε yî nshε le kεnεε εkuse jo nshε, wvù nulo efay ɳwa' wvudvu kεnεε etaa ente jo ɳwa' wvudvu ke.

4 Ε me mbee kpwe baay le wee to baa nu dvú wvù nu ε kocen wvù nulo eyene ɳwa' wvudvu kεnεε taa ente jodvu ke.

5 Ε wee mvu ɳgoø boce' bo bonyii le ba gay ê me lε, “Fo wo ebeelé ke. Yekε eyuw, wee wvù bó teŋe le Bvule wvu ê kfuu di Juda le bvuu teŋe ten le Biay

yì san է kfuu di Nfon Dawe le nu ε so wase, ε է nu wvú wvù nulo ebacε bilay bi bisooshwiy bidvu efay ηwa' wvudvu." *

6 Ε me ne n'yεn Waa Njee le ε wvú leeme εnteleŋ jo kawla bô mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε noo boce' bo bonyii le ba, ε wvú nu ke diεwε bō nu ε sεε. Wvú to keŋke bitonj bisooshwiy bô εjise εsooshwiy. Ejise yodvu nu biyoy bi Nyo' le bi bisooshwiy bì wvú nu ε tum bí ε buy ε gen yî εkolε ke nshε le kecii.

7 Ε Waa Njee wvudvu mum gen fi ηwa' we է εbo ke εcεey ke wee we wvù to nu ε shii yî kawla le.

8 No wvú fi ηwa' wvudvu nonen, ε mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε bô boce' bo bonyii le bo mbaanfieε ncow bonew ba mum gbwe gen fokuse fwe dvu Waa Njee wvudvu. Wee mwaanj mwaanj bō le to keŋke kome bô kentee kè bō fe bō ketwaa ke bigew e kè yεele, ε jiin nu ε dí ε yiŋsen jó. Ε jiin din nu bunle yi bonyii bò է nu bo Nyo' le.

9 Ε mwεεm mwε bô boce' bo bonyii le ba mum yem ηkiae mvu wvu fwε ε wvú jemyi le,
"Ε nu wo wvù nu ε kocen keefi ηwa' wvudvu
ebacε bilay bidvu,
njefo bō to nu ε sεε wo ε elεmε kuw sum bonyii
can kebefε le nya bō է Nyo'.
Ε bonyii ban buy է dikfuu le dicii, díεw yicii,

* **5:5** Wee wvun wvù bō tenje le Bvule wvu է kfuu di Juda le noo le Biay yì san է kfuu di Nfon Dawe le, nu Mboyse wvù Nyo' to kawεε.

5:6 4:6-7; 5:9, 12; 6; 7:17; 12:11; 13:8; Yesa 53:7; Yeli 11:19; Jon 1:29; 1Bi 1:19; 4:5; Saka 3:9 **5:7** 4:2, 9; 5:1, 13; 6:16; 7:10, 15; 19:4; 20:11; 21:5; 1Bfn 22:19; Yesa 6:1; Esek 1:26-28; 10:1 **5:8** 8:3-4; Mben 141:2; 15:2 **5:9** 4:11; 5:6; 7:9; 14:3; Mben 96:1

dikfuu di bonyii le dicii noo bitum e bicii.

10 Wo nu ε nya bó bvunfon ε ge bó ε no nu bocee
ncestee
bo Nyo' wesebeene le.

Ε bó nu ke esaake yî nshε le.”

11 Ε me ndioo mbvuu ntaale, ne n'yuw diεw
bonceenda bo Nyo' le ε bó nu lo bontfuke le
bontfuke le bô bomala le bomala le. Bó to nu ε
leemēn kεεkεε kawla bô mwεεm mvu mvuyuum
mwε noo boce' ba.

12 Bó to yemte foweεwe gayte le,
“Waa Njee wvù bó to selεε,
ε nu wvú wvù nu ε kocen keekεŋke
mvuŋgay bô kpawaw noo bvufee bvu baay
noo diee dì kuuke noo n'wvum noo bvukukε noo
mbense.”

13 Ε me ne n'yuw ε mwεεm mvunciim mvù Nyo' to
bomεε mvù nu fowe noo yî nshε le noo εkuse jo
nshε noo ε joo yi baay e, naa mwεεm mvunciim
mvù nu mondvuum man e, ε mvú yemte le,
“Mbense bô n'wvum noo bvukukε noo mvuŋgay
nu ε ε kεŋke wvú wvuwe wvù nu ε shii yî kawla le
noo Waa Njee wvun sekecii se ηka!”

14 No mvú yem nonen, ε mwεεm mvu mvuyuum
mvu mvunεm mwε bee le, “Fí enù nonen!” Ε boce'
bo bonyii le ba gbwe gen fokuse nya mbense wvu
baay.

6

Ε Waa Njee bacε bilay bi bisooshwiy

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 6:1 xviii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 6:8

1 Ε me no ntaale no Waa Njee wε to bayte kelay ke fwe εntε jo bilay bi bisooshwiy bie, nε n'yuw ε fiεε fimew ɳgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le jeme bô diεw kε diεwε ε bay jan, gay lε, “To!”

2 Lε me ntaa, nε n'yεn nyambala mi yì baa le ε wee ε ben yî dvú le, kεŋke kenew. Ε bó mum bon kefo ke bvunfon e ē wvú εfa, ε wvú buy, gεn no diuu soo.

3 Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaŋ bofεε, ε me n'yuw ε fiεε fi bokaŋ bofεε ɳgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le gay lε, “To!”

4 Ε nyambala mi buy ε yí yεεle nεn ghaŋj, ε bó mum nya nyo jem mi yi baay ē wee wvù to benεε yî dvú le, nya wvú bô mvunjay keecake nyεkeey yî εkolε ke nshε le kecii wvu lε bonyii eyuwyi bomew.

5 Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaŋ botεte, ε me n'yuw ε fiεε fi bokaŋ botεte ɳgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le gay lε, “To!” Lε me ntaa, nε n'yεn nyambala mi yì yiile le, ε wee ε ben yî dvú le kεŋke nfew wvù bô feeke mwεεm yî dvú le ē wvú εbo.

6 Ε me nε n'yuw kε diεwε diεw mi jemyi εntεlεŋ jo mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε gayte lε, “Wee nu ke ejø nlawma wvu yî diuu le dicile sε guy finjkone fi εgiŋ e dvú, kenεε ejø nlawma wvu yî diuu le dicile sε guy mvunjkone mvu εsε le dvú mvuntεntem. Geenεn fo wo eshiw mεεm bô mbvuum kε!”

7 Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaŋ bonεw, ε me n'yuw diεw fiεε fi bokaŋ bonεw ɳgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le ε yí gay lε, “To!”

8 Lε me ntaa, nε n'yεn nyambala mi le ε yí yayse lo, ε diee di wee wvù ben yî dvú le nu lε Kpwe.

Σ wvumvu wee bii εjim ε diee nu Woŋboŋkfу. Ε bó nya bó bô mvuŋgay le bó ejo bonyii bo yî keba ke nshe le kemwaŋ εnte jo binew, elεse bonyii bodvu bô nyó jem noo jeŋ noo kenfim noo nyám yi ŋkpwaante.

9 Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaŋ botin, ε me n'yεn biyoy bi bonyii le εkuse jo ketan ke ncese le. Ε biyoy bin nu bi bonyii bò bô to yuwyεε bô nje diεw Nyo' bô fιεε fì bô to jemyi leeme yî dvú le.

10 Ε bí wamte foweεwe le, "O Tata Nyo' wvù nu Σwe jo Mwεεm Mvunciim, wo wvù yuule, nu kecεey. Wo nu ke ecεy egεn ebuy nεe sε sumten nsaw wese etfuse εnvuke yî bonyii bò to yuwyεε bese le bò nu yî εkolε ke nshe le?"

11 Ε bô mum nya ndvú yî baa ē wee mwaŋ mwaŋ bô le, gay le bô ebvuu emooce caan, egεn ebuy no bô nu ke emεse eyuwyε boom bo bwee bô le bô nu tεn bonyii bo lemme le bo Nyo' le bò bô to nu keke eyuwyε kε no bô to yuwyεε bô.

12 Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaŋ bosoocaan, ε me ntaa nε n'yεn ε nshe shiw bô mvuŋgay, ε diuu baŋke no yiile nεn tibtibib diεwε ndvu kem-bamkpwe le, ε kpwee wvù tfule baŋke no yεle nεn buŋŋ diεwε elεme le.

13 Ε jón nεn'yi fowe gbwekene fokuse diεwε mvuntam mvù bεε ndεcindεci ε nffum fele kale le.

14 Ε εbule nε kewe diεwε komba ke ŋwa' le mum la lo. Ε dikum dicii bô bindvuy bicii ja fô mvú to nu.

15 Ε bonfon bo yî nshε le noo bonyii bo baay baay bocii noo bikuu bi bonyii bo nci le bi baay baay noo bonyii bo kpwaw e noo bontememvun̄gay naa noo bonyii bocii kεnεe bonfaw kεnεe bò yaa nu kε bonfaw, mum no nyiimene ē ditfum e noo ē bimbaan e kuse yî dikum e.

16 Ε bó nyiimene nonen, fuuŋke ē dikum bô bimbaan gayte le, “Ben egbweken yî yese le, ebanjε bese fo wee wε wvù nu ε shii yî kawla le eyεne bese le bô fo Waa Njee eduŋce shém ye yì ffuuke yî yese le.

17 Diuu dì bó nu eduŋce shém yibo yì ffuuke nu ε to wase ε kocen, ε kε wee yaa nu dvú wvù nulo eleem ē bó fwe kε.”

7

E bó ge bonciise yî bonyii bo Islael e bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncow bonεw e (144,000)

1 Εjim jodvu, ε me n'yεn bonceendaa bo Nyo' le bonεw ε bó leemene εbuw ε woŋ yo εna le, baanjke fwefwe wvù buyte εbuw yodvu le fo wvú efele yî nshε le kεnεe yî joo yi baay e, naa noo yî bite le.

2 Ε me mbvuu n'yεn nceendaa Nyo' mvu le, ε wvú buyte jò diuu sane, kεŋke fiεε fi Nyo' wvù kεŋke nshii le fì wvú ciise bonyii bew dvú εbo. Ε wvú mum tee bonceendaa bo Nyo' le bo bonεw ba bô diεw yì temyi. Bonceendaa ban nu bò bò to nyaε mvuŋgay ē bó, le bó ebefe bô nshε noo joo yi baay.

3 Ε wvú tee gay lε, “Fo ben ebefe bô nshε kεnεε joo yi baay kεnεε bite sε bese ε ge bonciise yî monshim mo bonyii bo lemme le bo Nyo' wese le kε.”

4 Ε me n'yuw lε bonyii bò bó to ciisεε nu bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncow bonεw (144,000), ε bò buy ê dikfuu di Islael e dicii.

5 Bó to nu ε ciise bonyii ê kfuu di Juda le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Leuben e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Gad e, bontfuke ncow bofεε yuufe le,

6 ê kfuu di Ashεl e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Naftali le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Manase le, bontfuke ncow bofεε yuufe le,

7 ê kfuu di Semeon e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Lεwe le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Isaka le, bontfuke ncow bofεε yuufe le,

8 ê kfuu di Sεbulun e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Yosew e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Benjamen e, ε bó ciise bontfuke ncow bofεε yuufe le.

Kebombom ke bonyii le ε kí nu nεn mamamama

9 Εjim jodvu, ε me ntaa nε n'yen kebombom ke bonyii le nεn mamamama ε wee yaa nulo etaŋ kε. Ε bó buy bitum e bicii, bô dikfuu le dicii noo bonyii bocii bô díew yicii, ε bó leeme fwe dvu kawla noo Waa Njee, ε bó ε jise ndvú yì baa kεŋke bidaayεε can yibole.

10 Bó to wvuuyi foweεwe gayte lε, “Mboyma nεn'yi ε è nu fô Nyo' wese wvù nu ε shii yî kawla le noo fô Waa Njee le.”

11 Ε bonceendaa bo Nyo' le bocii leem gem kεεkεε kawla bô boce' bo bonyii le ba noo mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε, no gbwee tumte monshim fokuse fwe dvu kawla, nyaa mbense wvu baay ê Nyo'.

12 Bó to gee nonεn, gayte lε, “Fí enù nonεn! Mbense bô bvukuke noo bvufee bvu baay nu ε è kεŋke Nyo' wese. Beene enyaà keyoone ê wvú. Ε kεŋke wvú n'wvum bô mvuŋgay, ε wvú tεmyi sekecii sε ɻka! Fí enù nonεn.”

13 Ε ce' mvu boce' ba le, bife ê me lε, “Ban nu baa bò nu ε jise ndvú yì baa? Bó buy fεε?”

14 Ε me ntfuse ê wvú lε, “Cee ɻkolε, è kee kε wo.” Ε wvú gay ê me lε, “Ban nu bonyii bò boy yì kefew ke ɻgew wvu baay e. Bó nu ε cuke ndvú yibo ê εlεmε ke Waa Njee le, yí ε no baa,

15 bó ε mum ε no nu fwe dvu kawla Nyo', lemte wvú le ɻntaq bô ɻmvunsheen yew ye ncese le. Wvú wvudvu wvù nu ε shii yí kawla le nu ke enu bô bó nu kebaw kebole.

16 Kε jeŋ bεε ke eyuu bó kε, ε kε kendoŋ bεε ke eyumte naa lo bó kε. Kε mvum bεε ke esuŋke bó, ε kε keŋkfum bεε ke eyvuuke bó kε.

17 Fí nu ke enu nonεn, njefo Waa Njee wvù nu ɻnteleŋ jo kawla nu ke ecεyte bó diεwε ncεynjee le, joo bó gεne bô bó fô joo yì nyaa nshii nu le. Ε Nyo' tεn nu ke esho misεm yicii εjise εbole.”

8

Ε Waa Njee bay kelay ke ejim

¹ Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaŋ bosooshwiy yî ɳwa' wε le, ε mondvuum cife fowe nεn ndvumm gεn buy keŋgawtεn ke ntam kefew e.

² Ε me mum n'yεn bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiy bò kέ no leeme ȳ Nyo' fwe. Ε bό nya disoŋ disooshwiy ȳ bό.

³ Ε nceendaa Nyo' wvumvu nε to leem fô ketan̄ ke ncese le kεŋke kelan̄ kέ bό tone jiin jό, ε bό kene bō ketwaa ke bigew e kέ yεele. Ε bό nya jiin ȳ wvú ε dí duule keetaashε yî ketan̄ ke ncese le bō bunle yi bonyii bò ȳ nu bo Nyo' le. Ε ketan̄ kedvu nu ε bό ε kene bō ketwaa ke bigew kέ yεele, ε kí nu fwe dvu kawla.

⁴ Ε wvú ton, ε njiim jiin didvu bō bunle yi bonyii bò ȳ nu bo Nyo' le buy εbo jo wvú ben gεn fwe dvu Nyo'.

⁵ Ε nceendaa Nyo' wvudvu mum nε jo kelan̄ kέ bό tone jiin jό kιε, jo ɳguy fô ketan̄ ke ncese le, gεε jό ε wvú yin̄sen, ε wvú mum laŋ yî nshε le. No wvú laŋ nonεn, ε jan̄ no lawkene, baykene, dvûmte, ε nshε shiike.

Ε bonceendaa bo Nyo' le kεw toŋ disoŋ dinεw

⁶ Ε bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiy bò to kεŋke disoŋ di disooshwiy diε mum seyse ye keetoŋ disoŋ didvu.

⁷ Ε nceendaa Nyo' wvū fwe toŋ ye soŋ, ε εbew bō ɳguy ε bό ε fiysen bō elεme tfuwε yî nshε le. Ε keba ke nshε le kemwaan̄ ente jo biba bitεte fie, ε keba

8:1 Saka 2:17; Abk 2:20 **8:2** Yosh 6:4, 6; Mat 24:31 **8:3** 5:8;
Ksm 30:1, 3 **8:5** 4:5; 6:12-13; Lew 16:12; Esek 10:2 **8:7** 9:15, 18;
Esek 5:2, 12 **8:7** Ksm 9:23-25

kemwaan̄ εnte jo biba bitεte bi bite le fie, ε εgay yò teke εcii fie tεn.

8 Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bofεε ton̄ ye soŋ, ε bó tfume fieε fimew ε ɳguy bεenci yî dvú le, ε fí nu diεwε kum wvu baay e. Ε fí gbwe ē joo yi baay e. Ε keba kemwaan̄ εnte jo biba bitεte bi joo yi baay e nε tu εlεmε.

9 Ε keba kemwaan̄ εnte jo bitεte bi mwεεm mvu mvuyuum e mvù nu ē joo yi baay e kpweken. Ε keba kemwaan̄ εnte jo biba bitεte bi boŋguw bo ē joo le sawyε.

10 Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ botεte ton̄ ye soŋ, ε jon mi yi baay nε fowe bεenci diεwε ken'yeesε le, gbwe baŋ keba kemwaan̄ εnte jo bitεte bi joo yi booke le bô mondvuum mò joo kέ no buyte mó le.

11 Diee di jon yidvu le nu lε Ncewcew. No yí gbwe nonen, ε keba kemwaan̄ εnte jo biba bitεte bi joo le no cewcewe. Ε bonyii nteen kpweken nje joo yidvu yì bó to wuu, njefo jon yidvu to nu ε ge wase ε joo yidvu no cewcewe lo.

12 Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bonεw ton̄ ye soŋ, ε fieε fimew bvuw diuu keba kemwaan̄ εnte jo biba bitεte bô keba kemwaan̄ ke kpwee le εnte jo bitεte. Ε fí bvuw tεn jón keba kemwaan̄ εnte jo bitεte. Ε biba bibole kemwaan̄ kemwaan̄ no jiime. Ε n'yuu faŋε yaa bvuu nu dvú ē keba kemwaan̄ e εnte jo biba bitεte ke εmvunsheeŋ noo ke εntaŋ e kε.

13 Ε me no ntaale, nε n'yuw ε nfaandun fuunjke foweeewe no wvú to bile εnteleŋ jo εbule gayte lε, “Ngew εεy, ɳgεy εεy, ɳgεw nu ke enu fô bonyii bò

nu yî εkolε ke nshε le seke bó ε tonj disoŋ dì shεke dì bonceendaa bo botεte nu wase keeton e."

9

Ε bó tonj soŋ yi bokaj botin

¹ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaj botin tonj ye soŋ, ε me n'yεn jon mi le ε yí to nε fowe gbwe fokuse. Ε bó nya ken'yene ē jon yidvu kè yen'yi kentuke kè shiile nεn ηooŋŋ e.

² Ε jon yidvu mum yene diuw kentuke kedvu, ε njiim buy jó nεn kemm, ke yí buy ē mwεεm e fò bó ε kfum. Ε njiim yí buyεε ē kentuke kedvu le ge ε diuu bô εbule nε no yiile lo.

³ Ε cúma buy ē njiim yidvu le shii yî nshε le. Ε bó nya cúma yidvu bô mvunγay lε yí etawene diεwε bonγam bo yî nshε le,

⁴ lew lε fo yí ebefe bô mwεεm mvù kuu yî nshε le, kεnεe ē nu εgay, kεnεe bite, kεnεe naa la, gay lε yí enya ηgεw ε ē nu kε ē kfuu bonyii ba bò nu sε bó kεŋke nciise wvu Nyo' fojise fo bó.

⁵ Bó to nu ε cine le cúma yidvu enya ηgεw ē bonyii yî kee le yitin. Geenεn fo yí eyuwyε lo bó kε. Ηgεw wvù yí to nu keeke enyaa to nu kε diεwε wvu ηgam seke wvú ε ta wee le.

⁶ Yî kee yi yitin yin e nu ε bonyii nu ke egomte kpwe yaa yεne yí le kε. Bó nu ke ebeeble keekpwe, ε kpwe lewte lo bó.

⁷ Cúma yin to nu kε diεwε nyámbala yì nu ε seyse wase keebuy gbwen jem e. Mwεεm mvumew to

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 9:8 xxvi Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 9:15

nu ê yí εfa diεwε bifò bi bvunfon e bì bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele, ε monshim mobole nu diεwε mo bonyii le.

⁸ Yvúw bikuu bibole to nu diεwε yi bokεnε, ε bigew bibole no diεwε bigew bi bobvule le.

⁹ Yí to kεŋke ŋgáw ε yí nu diεwε ketwaa kè bonyii bo jem e banyi gvúw dvú. ε yí dioo bile ε bibε bibole no yole diεwε bikoto nteen bì è guute nyámbala seke bí lewte gbwen jem e.

¹⁰ ε yí kεŋke diwvunte bô gεεŋ diεwε boŋgam e. ε mvuŋgay mvubole mvù bó nyaa ŋgew dvú ê bonyii yí kee yi yitin e nu ε è nu yí diwvunte din e.

¹¹ Bó to kεŋke nfon wvubo ε è nu nceendaa wvù taale fô kentuke kè shiile nεn ŋooŋŋ e kie, ε diee diew nu ê díew Ibulu le lε Abadon, nu ê díew Glek e lε, Abolion (ε diee din nu lε wee wvù beete lo).

¹² Wvun wvù fey bεε ŋgew wvu fwe. Geenεn ben eyekε eyuw, bomew boŋgew bεε bii εjim bofεε.

ε bó toŋ soŋ yi bokaŋ bosoocaan

¹³ ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bosoocaan toŋ ye soŋ, ε me n'yuw ε diεw buy fô bitoŋ bi binεw bì è nu bi ketaŋ ke ncese le kè bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele, kè nu fwe dvu Nyo',

¹⁴ jemyi ê nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bosoocaan wvù to kεŋke soŋ wε lε, "Fayε bonceendaa bo bonεw bò bó nu ε kay mbew joo yì kuuke yì Yuflεts e."

¹⁵ Nonεn, ε nceendaa Nyo' wvudvu mum fay bonceendaa bo bonεw bodvu. Bonceendaa bodvu nu ε bó to seyse gεε no cεyte kefew bô diuu noo

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 9:16 xxvii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 9:20

kpwee bô kelum kè bó nu ke efay bó, é bó eyuwyε keba kemwaan̄ εnte jo bitεte bi bonyii le.

16 Me nto nu ε n'yuw no ηgoo bonyii bo jem e bo yî nyámbala le nu. Bó to nu bomala gee fεε (200,000,000).

17 Nyámbala yì me nto n'yεnεe ê fεε diεwε εfile le fιε bô bonyii bò to benεe yî dvú le to nu ê yin je le: bonyii bodvu to nu ε jise bitwaa baŋ gvúw dvú ε ncom wvudvu yεele diεwε ηguy e, bvuu nu diεwε εbulε le, bvuu nu tεn diεwε fiŋεŋε le. Bikuu bi nyámbala yidvu le to fiesene bi bobvule le, ε ηguy bô njiim noo fεε fimew diεwε mvuŋkaŋ mvù bεεnci le, buyte ê yí emvu.

18 Mwεεm mvu boŋgew e mvun mvù è to nu, ηguy bô njiim noo fεε diεwε mvuŋkaŋ mvù bεεnci le, mvù to buyte ê nyámbala yidvu εmvu to nu ε yu bonyii keba kemwaan̄ εnte jo bitεte.

19 Mvungay mvu nyámbala yidvu le nu ε è nu emvu jo yí bô yî diwvunte diyile. Diwvunte diyile nu diεwε yó le kεŋke bikuu, ε è nu fεε fí yí lεmse bonyii dvú.

20 Naa no fí to kooyεe nonεn, kebεse ke bonyii le kè mwεεm mvu boŋgew e mvun to baa yuwyε bó, to baa cim ekumen mvuntelem mvubole yî mwεεm mvù bô to gee bô can yibole kε. Bó to baa kumen keebunlee bonceendaa bo dεwle le bô mvumooso kεnεe è nu mvù bô kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele kεnεe kè baa kεnεe bô ketfu kè nεe, kεnεe εta, kεnεe kete. Ε mvumooso mvun nu sε mvú nulo eyεn fεε le kεnεe eyuw kεnεe elεn.

9:17 Job 41:10-12 **9:20** 16:9; Ksm 20:13-15 **9:20** Dan 5:4, 23;
Mben 135:15-17; Yesa 44:9-20

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 9:21 xxviii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 10:6

21 Bó to baa cim kumεn tεn myuntelem keeyuwyi bonyii kεnεe keegee nfim kεnεe cee nce nnyεn kenjaŋ kεnεe coŋene ke.

10

Nceendaa Nyo' wvù to keŋke fiŋwa' ε bó ε yene

1 Ε me mbvuu n'yεn nceendaa Nyo' wvumvu wvù tεmyi le ε wvú shiile too fowe, ε kembεw ε sūm wvú diεwε ndvu le, ε kela ε daa ε we jo ε kolε kew. Bvushiw bwew to nu diεwε diuu le, ε bikaa biew nu diεwε leme di ŋguy e fò dí bene.

2 Wvú to keŋke fiŋwa' fimew ē wvú εbo ε bó ε yene. ε wvú shii tome εkalε kew ke εcεey yì joo yi baay e, tome ke εŋkoŋko yì nshε le.

3 No wvú tome nonεn, fuŋ fowεεwe diεwε bvule fò wvú wamte le. No wvú fuŋεε nonεn, ε jaŋ yì kε no baykene bokaŋ bosooshwiy mum jeme.

4 No jaŋ yì kε no baykene bokaŋ bosooshwiy yidvu jeme nonεn, ε me mum no ŋgomte keensan̄ fιεε fì yí jeme, ε diεw mi gay ē me fowe le, “Gεεlε fιεε fì jaŋ yì kε no baykene bokaŋ bosooshwiy yin jeme eshem. Fo wo esan̄ ē ŋwa' le ke.”

5 Ε nceendaa wvù me nto n'yεnεε ε wvú leeme yì joo yi baay e noo yì nshε le wε cake kebo kew ke εcεey we,

6 kan̄ ē diee di wee wvuwε wvù nu dvú sekeciι se ŋka le wvù ē nu wvú wvù to bomεε εbulε bô mwεεm mvunciim mvù nu yì dvú le, noo nshε bô mwεεm mvunciim mvù nu yì dvú le, noo joo yi baay bô mwεεm mvunciim mvù nu jó. ε wvú kan̄ gay le, “Ke Nyo' bεε edvuyte lo keege fιεε fì wvú gomte ke!

10:1 4:3 **10:2** 5:1; 10:8 **10:3** Yeli 25:30-31; Os 11:10 **10:6**

Mben 146:6; Dan 12:7; Lem 4:24

7 Ε nu ke enu εdiuw yò nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bosooshwiy nu ke etoŋ ye soŋ, é Nyo' ege é fieε fi wvú nyile eto ekocεn no wvú to jemyεε wase ê bonyii bew bo lemme le bò è nu bonyii bew bo ntum e.”

8 Ε diεw yì me nto n'yuwεε wase fowe yε bvuu jeme ê me lε, “Genε efi ɳwa' wvù bó nu ε yene wε εbo jo nceendaa Nyo' wε wvù leeme yî joo yi baay e bô yî nshε le.”

9 Ε me mum ɳgen fô nceendaa Nyo' wvudvu le ɳgay lε wvú enya fiɳwa' fidvu ê me. Ε wvú gay ê me lε, “Ko edie. Wvú nu ke edioo ε bow ê wo εshem ecewcewe lo. Geenεn, ε wvú nu ke eyeke ê wo εmvu diεwε bvutuw e.”

10 Ε me mum nfi fiɳwa' fidvu εbo jo nceendaa Nyo' wvudvu, ndie. No me nto ndiee, ε wvú no yeke ê me εmvu diεwε bvutuw e. Geenεn seke wvú to bowεε wase εshem no cewcewe lo.

11 No me ndiee, ε bó mum gay ê me lε, “Wo kεjke keebvuu etefe ntum Nyo' ê bonyii. Ntum wvun nu εkumε dikfuu di bonyii le bô bitum noo bonyii bò jemyi dikfuu di díew e noo bonfon.”

11

Bonyii bo ntum Nyo' le bo bofεε

1 Ε bó mum ne nya nfew ê me ε wvú nu diεwε kembəŋ e, gay ê me lε, “Genε efew yew ncese Nyo' bô ketaŋ ke ncese le, etaŋ ten bonyii bò bunlee Nyo' dvú,

2 geenεn fo wo efew lakfulεεŋ yi εkfunj ke. Cine dvú njefo bó nu ε nya wase ē bonyii bò yaa nu ke Bojuu. Bó nu ke eben yî kelaante kè yuule le, envuwse kelaante kedvu yî kee le mbaanyε ncow feε.

3 Me nu ηke enya mvuŋgay ē bonyii bem bo bofεε bò jemyi εkumε me, ē bó eteete ntum wεm ē bonyii yî εdiuw e ntfuke bô gee fεε kecow mbaŋsoocaan e (1,260). Bó nu ke eteete ε bó ε jise bimbampwe.”

4 Bonyii bo bofεε ban nu bite bi Olif e bi bifεε noo mwεεm mvu mvunfεεm mvù bó tomyi bin'yeese yî dvú le mvù ké no leeme fwe dvu Tata wvù keŋke nshε.

5 Ε wee ke enε ε no gomte keege fεε fì befe bô bó, ē ηguy ebuy dew yibole efiese lo wee wvubo bvuban wyudvu. Ε neε no wee gomte keege fεε fì befe bô bó tu wvú keŋke keekpwe nonεn.

6 Bó keŋke mvuŋgay mvù ē nulo ē bó ebaŋ εbulε le fo jan ecem naa lo yî nshε le εdiuw yò bó nu eteete ntum Nyo' le. Ε bó keŋke ten mvuŋgay mvù ē nulo ē bó ebanke joo ē yí etu εlεmε noo mvuŋgay keelan dikfuu di bimfim e yî nshε le naa seke la wvù bó shieele.

7 Bó nu ke edioo ε mese ε jeme fεε fì bó keŋke keejeme, ē nyam yì bεmte yì buyte ē kentuke kiε kè shiile nεn ηnoŋŋ e, ebuy etum jem bô bó, eso bó, eyuwyε bó,

8 ē εgvun εbo emεy ejiiime ē je ē kelaante ke baay e. Kelaante kin nu kè bó teŋe ē díew yi mawεεn e le

11:2 Mben 79:1; Luk 21:24; 12:6, 14; 13:5; Dan 7:25; 12:7 **11:4**
Saka 4:1-3, 11-14; Jon 8:17 **11:5** 2Bfn 1:10; Mben 97:3; Yεli 5:14

11:6 Ksm 7:17-19; 1Bfn 17:1; Jεm 5:17 **11:7** 13:1-2; 17:8 **11:8**
Luk 13:33-34; Keŋ 18:20; Yesa 1:10; εsek 16:46; Ksm 3:16-19; 7:3-5

Sodom kεnεε le Ijiw, ε è nu jó jò bó to tae Tata wvubo yî kentam e.

9 Yî εdiuw e eta bô keŋgawten nu ε dikfuu di bonyii le, kεnεε è nu bo ntew wvù la le, kεnεε bò jemyi kfuu díew yì la, kεnεε bo bitum bì la le, nu ke etaale egvun εbo no yó jiimene, etun le fo bô edwey bô kε.

10 Bonyii bò è nu bo yî woŋ wvun e nu ke elanlanje laa è kpweše bonyii ban ε kpweken ε. Bó nu ke esakene lo, ε wee ciinse nnya è wee, ε wee ciinse nnya è wee. Bó nu ke egee nonen njefo bonyii bo ntum Nyo' le bo bofεε ban nu ε to bô ηgεw wvu baay yî bonyii bò è nu bo yî woŋ e.

11 Ε fí ke kooy, ε εdiuw yo εta bô keŋgawten εyan ke fey, ε keyoy kè nyaa nshii ne fô Nyo' le, ley yî bô le, ε bô kase ja we. Ε bonyii yen nonen, kεŋkε nfan baay.

12 Ε bonyii bo bofεε bodvu mum yuw ε diεw jeme we bô mvuŋgay gayte è bô le, "Ben eben eto fən!" Ε bô mum no bene gεne we è kembεw e, ε bonyii bobole bo bvuban e taale.

13 Kε kefew kedvu le, ε nshe ne shiw bô mvuŋgay baay, ε keba kemwaan εnte jo yuufe jo kelaante kedvu bvuse. Ε bonyii bontfuke bosooshwiy (7,000) kpweken no nshe yidvu to shiweε. Ε kebese ke bonyii bò to shækεe le, kεŋkε nfan baay, no tumte moŋkum mo Nyo' wvù nu we le.

14 Wvun wvù fey nu ηgεw wvu bokal bofεε. Geenεn ben eyekε eyuw, ηgεw wvu bokal botete nu eto nfew caan.

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 11:15 xxii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 11:18

Ε bó toŋ soŋ yi bokan̄ bosooshwiy

15 Ε nceendaa Nyo' wvu bokan̄ bosooshwiy ke toŋ ye son̄, ε me n'yuw no díew jemyi bô mvuŋgay we gayte lε, “Bvunfon bvü yî woŋ wvun e nu ε tu wase bvü Tata wesebeene bô Mbooyse we wvù wvú to kawee le, ε wvú nu ke esaake sekecii se ηka.”

16 Ε boce' bo bonyii le bo mbaanfieε ncow bonεw ba bò shiileε yî bokawla bobole fwe dvu Nyo' mum no gbwee tumte monshim mobole fokuse, nyaa mbense wvu baay ê Nyo'.

17 Ε bó no gee nonen, gayte lε,
“Bese nyaa keyoone ê wo,
Tata Nyo' wvù Kεŋke Mvuŋgay Mvunciim,
wo nu keseen, ε wo to nu wase.
Bese nyaa keyoone njefo wo nu ε jo wase
mvuŋgay mvuw mvu baay ε kew ε no saake.

18 Bonyii bò yaa kee kε wo * to ton'yi shém,
ε kefew kε wo nu eduŋce shém yo yì ffluuke nu ε
kocen wase.

Ε è nu kefew kε wo nu esaw bonyii bò nu ε kp-
weken wase.

Ε è bvuu nu tεn kε wo nu emawce bonyii buw bo
lemme le

bò è nu bonyii buw bo ntum e,
ebvuu emawce bonyii bò è nu bo Nyo' le,
emawce tεn bonyii bocii bò wvumte diee diuw,
kεnεε è nu bo caan caan kεnεε bo baay baay.

Ε è nu tεn kefew kε wo nu elεse bonyii
bò beete bô εkolε ke nshe le.”

11:15 4:11; Ksm 15:18; Mben 22:28-30; Dan 2:44; 1Kol 15:24-28

11:16 4:4 **11:17** 1:8; 4:8; 15:3; 16:7; 19:6, 15; 21:22; Amo 4:13;

2Kol 6:18 **11:18** 19:5; Mben 2:1-5; 110:5-6 * **11:18** Bonyii ban
fen nu ε bó teytey lε, «bitum».

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 11:19 xxxiii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 12:5

19 Ε bó nε yene kembuŋ ke yew ncese Nyo' yi fowe le. Ε ŋkuw moŋkan mo Nyo' le wvù to nu yew ncese yidvu le yene. Ε jaŋ nε no lawkene, baykene, dvûmte, ε nshε shiike, ε ebew yo baay baay shiile.

12

*Kpwoon mvu bô keŋguum ke nyam mi le ε yí
fieesene nyam joo*

1 Ε me nε n'yεn kfuu fiεε fimew fi diuw wvù yumεεn e fowe. Ε to nu kpwoon mvu ε wvú ε tfume diuu ye le diεwε ndvu le, ε kpwee nu εku jo bikaa biew, ε wvú ε bon kefo ke bvunfon e, ε jón nu yí dvú le yuufe ncow fiεε.

2 Wvú to nu bô fue, lumte wase keeboo, yuuke nsase lume, beeble.

3 Ε me mbvuu n'yεn kfuu fiεε fimew fi diuw wvù yumεεn e fowe. Ε to nu keŋguum ke nyam mi le ε yí yεεle lo, ε yí fieesene nyam joo. Ε yí keŋke bikuu bisooshwiy bô bitoŋ yuufe, ε bifo bi bvunfon e bi caan caan bisooshwiy nu yí bikuu bidvu le.

4 Ε yí jiw wvun we, ε wvú ka keba kemwaan εnte jo bitεte bi jón e we tfume yí nshε le. Ε keŋguum ke nyam e kedvu nε leem fwe dvu kpwoon wvù to lumte wε, wvu le kpwoon wvudvu dioo ε boo, ε wen engele lo wan wvudvu wvù wvú boke.

5 Ε wvú boo wan diemsen, ε è nu wvù nu ke esaake bitum bicii bô ketoome ke ketfu le. Geenεn, no wvú to bokεε ε bó mum cun wan wvudvu ben dvú fô Nyo' le, ε wvú no nu mbew kawla we le.

11:19 4:5; 6:12-13; 8:7; **15:5**; Job 38:22-23; 1Bfn 8:1, 6 **12:1** Yesa 7:14; 26:17 **12:3** 12:7, 9, 13; 13:2; 16:13; 20:2; Dan 7:7, 24 **12:4** Dan 8:10 **12:5** 19:15; Mben 2:9

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 12:6 xxxiv Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 12:11

6 Ε kpwoon wvudvu mum fεε lo gen no nu
ηkpwaante bvudvuu bvù Nyo' to seysεε wase fō
wvú le. Ε è nu fō bō nu ke etaale fō wvú le yî εdiuw
e ntuke bō gee fεε kecow mbaŋ soocaan e (1,260).

7 Ε jem ne kew woŋ Nyo' le, ε nceendaa Nyo'
wvù Maykel bō ηgoo ye bonceendaa no diuu bō
bo keŋguum ke nyam yì fieesene nyam joo yε le. Ε
nyam yidvu bō bew bonceendaa diuu,

8 geenεn ε bō so keŋguum ke nyam e kedvu bō
ηgoo ye, ε bō faŋε yaa bvuu keŋke bvudvuu woŋ
Nyo' le kε.

9 Ε bō bvuse keŋguum ke nyam yi fieesene nyam
joo le kiε wvumse ε kí gbwe fokuse yî nshε le.
Keŋguum kin nu yo yi bvuyvuum e yε yì è nu dεwle
bvuu nu Satan. Ε è nu wvú wvù lεele bonyii yî
εkolε ke nshε le kecii. Bó to wvumse wvú bō
ponceendaa bew ε bō gbwe yî nshε le.

10 Ε me ne n'yuw ε díew jemyi foweeewe woŋ
Nyo' le gayte le, “Ε neε keseen wvù Nyo' nu eboyse
bonyii bew, eduŋce mvun̄gay mwew mvu lemme
le, esaake bvunfon bwew, é Mboyse we wvù wvú
to kawεε eduŋce tεn mvun̄gay mwew mvu sa' le.
Fí nu nonεn keseen njefo bō nu ε wvumse wase
wee wε fokuse wvù se kε no leeme fwe dvu Nyo'
wesebeene εmvunsheen bō εntaŋ teyte mwεεm yî
boom bo bwee wesebeene le.

11 Geenεn, bō nu ε so wase wvú nje εlεmε ke Waa
Njee bō diεw Nyo' yì bō leeme jim nsaw wvudvu

12:6 1Bfn 17:1-7; 19:5-7; Mat 2:13; 11:2 **12:7** Dan 10:13; Jut 9

12:9 20:2; Keŋ 3:1; Yεsa 14:12; 27:1; Luk 10:18; Jon 12:31 **12:10**
4:11; 11:15; Job 1:9-11; Saka 3:1 **12:11** 6:9; Mat 16:25; 5:6; 1Jon
2:14; 5:4

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 12:12 xxxv Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 12:18

le. Ε kε bó to baa kooŋke nshii wvubo ê je yì è nulo
é bó emum efane lo keekpwe le kε.

12 Nonen, woŋ Nyo' elaqlanjè,
ε bonyii bocii bò nu fó, laŋlanjè tεn.

Geenεn, ηgew wvu baay nu fô ben e nshε bô joo yi
baay,

njefo dεwle nu ε shii wase ε to ê ben e.

Wvú nu ε yiŋsen bô shém yì ffuuke baay,
njefo wvú kee lo lε kefew kewene shεke wase
caan.”

13 Ε kenqum ke nyam yì fiesene nyam joo yε
dioo yεn lε bó nu ε tfume wase wen, wen ε gbwe yî
nshε le, ε yí daa kenlewte ejim jo kpwoon wε wvù
to bokεe wan diemsen e.

14 Geenεn, ε bó nya bibε bi nfaanduŋ e bifεε ê
kpwoon wvudvu lε wvú ebii dvú keelewte yo yε
egen enu ηkpwaante yî bilum e bitεte bô kenqawten
ε bó taale fô wvú le.

15 Ε yo yidvu mum bvuse joo εmvu diewε joo yì
booke le ejim jo kpwoon wvudvu wvu lε yí etuu
wvú egen dvú.

16 Geenεn, ε nshε fice kpwoon wvudvu, yene
diuw we mi lo joo yì kenqum ke nyam e kedvu to
bvuseε ê yí εmvu le.

17 Ε nyam yidvu mum ton'yε shém bô kpwoon
wvudvu, mum ja laa bvudiuw ê kebese ke boom
bo kpwoon wvudvu le, ε è nu bó bò gεeple bonci bo
Nyo' le bvuu leeme jim nsaw Jisos.

18 Ε yí * mum gεn no leeme ηgem joo yi baay e.

12:12 18:20

12:14 11:2

12:17 6:9; 11:7; 13:7; Dan 7:21

* **12:18** Boŋwa' bo boyvuum bomew keŋke fεn lε, “Ε me mum ηgεn
...”

13

Nyam yì bεmte yì to buyεε ê joo yi baay e

¹ Ε me mbuu nε n'yeη ε nyam yì bεmte buyte ê joo yi baay e, ε yí keŋke bikuu bisooshwiy bô bitoŋ yuufe noo bifo bi bvunfon e bi caan caan yuufe yí bitoŋ bidvu le, ε ɛdiee yò beete bô diee di Nyo' le nu yí bikuu bidvu le.

² Nyam yidvu yì me nto n'yeηεε to fiesene biaa, ε ɛkaw εye nu diεwε yo nyam mi yì bó teŋe le bεε le, ε diuw we nu diεwε wvυ bvule le. Ε keŋguum ke nyam yì fiesene nyam joo le kiε mum nya nyam yidvu bô mvuŋgay mwew noo kawla we le yí esaake bô mvuŋgay mvu baay.

³ Ekole ke nyam yidvu le kemew to nu ε yuu keŋke wase kfuu kelemtεε kemew ε è nu kè to nulo eyu lo yí, geenεn ε kí to bonεn wase. Ε diuw yum lo bonyii bocii yí ɛkolε ke nshe le, ε bó no gbwee ejim jo nyam yidvu.

⁴ Ε bonyii no nyaa mbense wvυ baay ê keŋguum ke nyam yì fiesene nyam joo ye le, njefo yí to nu ε nya nyam yì bεmte yidvu bô mvuŋgay mwew. Ε bó mum no nyaa tεn mbense wvυ baay ê nyam yì bεmte yidvu gayte le, “Ε nu yeε diεwε nyam yì bεmte le, ε è nulo ediu yeε yí?”

⁵ Bó to nu ε cine nyam yidvu le ε yí no keŋke diuw wvù è nulo è yí ejemyi díw kensaa ye dvú, bvuu beete bô diee di Nyo' le, bvuu cine tεn le yí esaake yí kee le mbaanyε ncow feε.

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 13:6 xxxvii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 13:12

6 Ε yí mum kew no jemyi díew yì befe εkumε Nyo', beete bô diee diew bô bvudvuu bvù Nyo' nu fó le noo bonyii bò nu woŋ Nyo' le.

7 Bó to nu ε cine tεn le yí etum jem bô bonyii bò è nu bo Nyo' le, eso bó, cine tεn le yí ekeŋke mvuŋgay ewe jo bontεw bocii bô bonyii bocii noo bonyii bo díew e yicci, noo bitum bicii.

8 Bonyii bocii yî εkolε ke nshe le nu ke enyaa mbense wvu baay ê yí. Bonyii ban nu wee tfuu wvù bó to baa saŋ wase diee diew ê ηwa' le ε woŋ sε ke kew e kε. Ε ηwa' wvun nu wvù εdiee ε bonyii bò keŋke nshii nu jó, ε è nu ηwa' Waa Njee wvù bó to selεε.

9 Wee wvù keŋke bitem, ε wvú yuw.

10 Ε wee nu ε fí nu le bó nu ekoo wvú, tu bó nu ekoo. Wee è no nu ε fí nu le wvú nu ke ekpwe yî finyo le, tu bó nu ke eyu wvú bô finyo. Fin gεne fô bonyii bò è nu bo Nyo' le le bó ekuu shém, eleese fitele yî ye le.

Nyam yì bεmte yì to buyεε ê nshε le

11 Ε me mbvuu ne n'yεn yimi nyam yì bεmte le, ε yiyin buyte ê nshε le, ε yí keŋke bitoŋ bifεε diεwε bi waa njee le, jemyi diεwε keŋguum ke nyam yì fiesene nyam joo yε le.

12 Yí to duŋci mvuŋgay mvu nyam yì bεmte yi fwe yε le mvunciam ejise jo nyam yidvu. Ε yí ge ε εkolε ke nshe le kecii bô bonyii bocii bo yî nshe le no nyaa mbense wvu baay ê nyam yí fwe yε yì kelεmtεε kew kè to nulo eyu lo yí to nu ε bonεn wase le.

13:7 12:17 **13:8** 3:5; 5:6 **13:10** 14:12; Yeli 15:2; 43:11; Luk 8:15

13:11 Mat 7:15

Mwεεm mvù Jisos to duŋce 13:13 xxxviii Mwεεm mvù Jisos to duŋce 14:1

13 Yí to gee mwεεm mvù duŋci mvuŋgay mwew, gee naa ε ɳguy nən'yi we shiile fokuse ε bonyii yεne.

14 No bó to nu ε cine le yí egee mwεεm mvù duŋci mvuŋgay mwew fwe dvu nyam yì bεmte yimi yε, ε yí mum no lεele bonyii bò nu yí nshε le dvú. ε yí mum gay ε bó kene lan yì fiesene nyam yì bó to lεmsεe bô nyo ε yí no nu kε dvú yε le.

15 Bó to nu ε cine le yí enya keyoy ê lan nyam yì bεmte yidvu, wvu le è nu naa lo é lan yidvu ejemyi, gee ε bó yuwyi bonyii bocii bò faaŋke keenyaa mbense wvu baay ê lan yidvu.

16 Yí to nu ε gay le bó ege nciise yí bonyii le bocii yí kebo ke εcεey e kεnεe fojise, gay le bó ege yí wee le kεnεe è nu wee wvu caan kεnεe wvu baay, kεnεe wee kpwaw, kεnεe wvù fuute, kεnεe è nu nfwa, kεnεe è yaa nu kε nfwa,

17 wvu le fo è nulo é wee eguy kεnεe egese fιεε sε wvú kεŋke nciise wvudvu kε. Nciise wvun nu diee di nyam yì bεmte yε le, kεnεe ejise ε ɳwa' yo diee di nyam yidvu le.

18 Fin nu fιεε ε fí shieele bvufee bvu baay. Wee wvù kεŋke bvufee etaŋ ejise ε ɳwa' εyan yò è nu diee di nyam yin e ekiee. Ejise ε ɳwa' εyan leeme fô diee di wee wvu wum e, ε yó nu ê ntan e le, gee soocaan bô mbaŋ soocaan ncow soocaan (666).

14

Waa Njee bô bonyii bo 144,000

1 Ben eyekε eyuw, ε me ndioo mbvuu ntaa, nε n'yen Waa Njee le ε wvú leeme yí kum wvù Sayon

13:13 16:14; 20:8 **13:15** 14:9, 11; 15:2; 16:2; 19:20; 20:4; Yesa 44:5; Dan 3:5 **13:17** 13:18; 15:2 **14:1** 22:4; Yesa 4:5; Juε 3:5; 3:12

e, ε bonyii bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncow bonεw (144,000) nu bô wvú. Bonyii ban nu bò to kεŋke nciise diee diew bô di Ice le fojise fo bô.

² Ε me n'yuw ε diεw too fowe yole diεwε joo yì gbwee ē ŋkoŋ e, dvûmte tεn diεwε jaŋ yì baykene le. Diew yì me n'yuwεε yidvu to jemyi tεn diεwε dikome fò bonyii kumte le.

³ Bó to yemte ŋkjee mvu wvu fwε fwe dvu kawla bô mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε noo boce' bo bonyii le ba. Kε è to nulo ē wee mvu ekiεε ŋkjee wvudvu εfey bonyii bo bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncow bonεw ba kε. Ε è nu bó bò bó to sumεε wase can kebefε le yî nshe le.

⁴ Boban nu bonyii bò to baa ebefe wase ye yibo bô bokεnε kε, njefo kε bó to kee wase bokεnε kε. Ε nu bó bò kε no bii Waa Njee le naa fεε fò wvú gεne. Bonyii ban nu bò bó to sumεε ente jo εŋgokε ke bonyii le kecii lε bó enu diεwε mvuntam mvu fwe le fô Nyo' bô Waa Njee le.

⁵ Mbiay ke baa yuu buy wase diuw wvubole kε. Bó nu fibole sε nlom.

Njeme bonceendaa bo Nyo' le bo botεte

⁶ Ε me mbvuu nε n'yεn nceendaa Nyo' mvu le ε wvú bile εntεlεŋ jo εbule. Wvú to kεŋke saaka wvù jee wvù mεy lo keefewcε ē bonyii bò nu yî nshe le bocii. Wvú to nu keefewcε ē bitum bicii, bô bontεw bocii, noo bonyii bò jemyi naa díew yì la noo naa bonyii bò la bocii.

⁷ Ε nceendaa wvudvu fuŋ foweεwe lε, “Ben efanè Nyo' tumtε moŋkum mew, njefo kefew ke

nsaw we le nu ε kocεn wase. Ben enyaà mbense wvu baay ê wvú wvù to bomεε ebule bô nshε noo joo yi baay bô mondvuum mó joo buyte mó le.”

8 Ε wvumvu nceendaa Nyo' wvu le bofεε, no bii wvú le gayte lε, “Babilon wvu baay nu ε gbwe wase, wvú nu ε gbwe wase. Ε nu wvú wvù nu ε ge bitum bicii ε wu nce we nsake diεwε mbvuum e.”

9 Ε wvumvu nceendaa Nyo' wvu le botete mum bi tεn bó le, no fuuŋke foweεwe lε, “Ε wee mom lo ε nya mbense wvu baay ê nyam yì bεmte ye bô ê laŋ nyam yidvu, ε kεŋke tεn nciise fojise kεnεe yì kebo le,

10 tu wvú nu ke ewu shém Nyo' yì ffuuke diεwε no wee ké wu mbvuum. Shém yidvu nu ε wvú ε bεεse ê fiko fiew fi nsase le ε wvú baa fiysen kε. Wvuwee wee nu ε bó nu ke elan wvú ê fieε le ε fí fíee diεwε mvuŋkaŋ e, é wvú eyene njew jó. Fifin nu ke enu fwe dvu bonceendaa bo Nyo' le bò yuule bô Waa Njee.

11 Njiim nu ke ebene kε lo sekecii sε ηka fò bó laŋ bó njew e. Ke bonyii ban bò nyaa mbense wvu baay ê nyam yì bεmte bô ê laŋ nyam yidvu noo bonyii bò kεŋke nciise diee diew nu ke ekεŋke naa lo nlεtεn yì njew wvubole εmvunsheeŋ kεnεe entaŋ kε.”

12 Fifin gεne fô bonyii bò è nu bo Nyo' le bò è nu bó bò gεεle bonci bo Nyo' le, ε bò ε lese fitεle yì Jisos e, le bò kεŋke keekuu shém.

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 14:13 xli Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 14:18

13 Ε me nε n'yuw ε diεw jemyi woŋ Nyo' le, gayte
ε me le, "Saŋε fin: Ε kew yî keseen ε gen lo nu ε
njoŋ wvù baay nu fô bonyii bò kpwee ε bó ε taashε
bô bo Tata le." Ε Keyoy ke Nyo' le bense le, "Njoŋ
wvù baay nu fô bó le kecεεy, njefo bó nu eleεetεn yî
monlum mobole, é gee dibole dì jee ebi bó le."

Ngbwele wvù è nu nsaw Nyo'

14 Ben eyekε eyuw, ε me nε ntaa n'yεn kembεw e
ε kí baa lo, ε wee ε shii yî kembεw kedvu le fiesene
wee wvù diee nu Waawee. Wvú to nu ε bon kefo
ke bvunfon e ε bó ε kene bô ketwaa ke bigew e kè
yεεle, kεŋke finyo εbo ε fí nu diεwε fi yun e, koole.

15 Ε wvumvu nceendaa Nyo' nε buy yew ncese
le, fuŋ wee wε wvù to shilεε yî kembεw e foweεwe,
gay le, "Nεke finyo fiuw egbwele ḡgbwele dvú. Ke-
few ke ḡgbwele le nu ε kocεn wase, ε εkolε ke nshε
le nu ε loocε wase ε be kè bó egbwele."

16 Nonεn, ε wee wε wvù to shilεε yî kembεw e
mum jiw finyo fiew yî εkolε ke nshε le, ge ḡgbwele
dvú yî nshε le.

17 Ε wvumvu nceendaa Nyo' bvuu buy yew
ncese yi fowe le, ε wvú kεŋke tεn finyo diεwε fi yun
e εbo ε fí koole.

18 Ε wvumvu nceendaa Nyo' mum buy fô ketan
ke ncese le, ε è nu wvù kεŋke mvunγay εwe jo
ŋguy. Ε wvú fuŋ foweεwe è wvumvu wε wvù to
kεŋke finyo fí koole fie le, "Nεke finyo fiuw esumyε
bikawci bi mvuntam mvu mbvuum e dvú yî nshε
le, njefo mvuntam mvudvu nu ε yεε wase." *

14:13 1:3; 16:15; 19:9; 20:6; 22:7, 14; Ibu 4:9-10 **14:14** Dan 7:3-14;
Mat 13:39-40; 17:5; 24:30; Lem 1:9 **14:14** 1:7, 13 * **14:18**
Mvuntam mvun nu è diεw bala le le, «grapes.»

19 Ε nceendaa Nyo' wvudvu mum jiw finyo fiew yì nshe le, sumye mvuntam mvu mbvuum e mvu yì nshe le, baance, tfuw bvudvuu bvu baay bvù bō somte mbvuum fó le, ε fifin duŋci fiε fí shém Nyo' yì ffuuke nu ke ege bō bonyii.

20 Ε bō no somte mvuntam mvu mbvuum e modvu bō bikaa ekfuŋ jo kelaante, ε è buyte εlεmε, yinjene bene buyte diewe fô diuw nyambala le, lεnke gεne, gεn buy diewe bomay e gee feε.

15

Boŋgew bo bosooshwiy bò è nu bo kemεse le

1 Ε me mbvuu ne n'yεn kfuu fiε fí diuw wvù yumεen e fimew fowe, ε è nu naa lo keŋghaw ke fiε le ke baay. Ε to nu bonceendaa bo Nyo' le bosooshwiy ε bō keŋke boŋgew bosooshwiy bò è nu bo kemεse le keenya è bonyii, njefo boban nu bò Nyo' nu emεse edunče shém ye yì ffuuke dvú.

2 Ε me mbvuu ne n'yεn fiε fimew e ε fí fiesene joo yi baay mi yì nu ε bō ε frysεn bō ɳguy, ε yí yuule naa diewe kenlεey e. Ε bonyii bomew leeme mbew joo yi baay yidvu le ε è nu bò to soε wase nyam yì bεmte yε bō lan ye noo ejise ε ɳwa' yò è nu diee di nyam yidvu le. Bó to leeme fó keŋke dikome di Nyo' le can e,

3 yemte ɳkjee Muses wvù wee lemme Nyo' bō ɳkjee Waa Njee. Bó to yemte lε,
“O Tata Nyo' wvù Keŋke Mvunγay Mvunciim,

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 15:4 xlivi Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 15:8

mwεεm mvù wo gee nu naa mvu baay bô mvu
keŋghaw e.

Wo nu Nfon bitum bicii, *

ε je yì wo gee mwεεm jó nu yi teytay bô yi kecεεy.

⁴ O Tata, wee wvù nulo saa efane wo, tumte
monkum muw nu yεε?

Ε mey kε wo maan wvù yuule.

Bitum bicii nu ke etoo nyaa mbense wvu baay ê
wo,

njefo bó nu ε yεn mwεεm mvù wo gee le ε mvú nu
teytay.”

⁵ Εjim jodvu ε me nε ntaa, n'yeη ε bó yene yew
ncese yi fowe yì è nu cun yì duŋci lε Nyo' nu bô
bonyii.

⁶ Ε bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiy bò to
keŋke borŋew bo bosooshwiy ba mum buy yew
ncese yidvu le. Bó to nu ε tfume ndvú ε yí looci
lawkene, waw din'waw yí gvúw e ε bó ε kene bô
ketwaa ke bigew e kε yεεle.

⁷ Ε fíεε fimwaanη ηgoο mwεεm mvu mvuyuum
mvu mvunεm mwε le mum nya bintee bisooshwiy
ê bonceendaa bo bosooshwiy ba ε bó ε kene bô
ketwaa ke bigew e kε yεεle. Bintee bidvu to nu
ε yiŋsen bô shém yì ffuuke yi Nyo' wvù nu dvú
sekecii se ηka.

⁸ Ε yew ncese nε yiŋsen lo bô njiim yì nεn'yi fô
n'yuu Nyo' bô fô mvuŋgay mwew e. Ε fí mum no nu
lε wee yaa to nulo ebvuu eley yew ncese Nyo' le kε,

* **15:3** Boŋwa' bo boyvuum bomew keŋke lε, “Nfon wvu sekecii”,
bomew lε, “Nfon bonyii bò è nu bo Nyo' le”. **15:4** 14:7; Mben
86:9; 98:2-3; Yesa 2:2-3; Yeli 10:6-7 **15:5** 11:19; Ksm 40:34; Lem
7:44 **15:6** 1:13; Dan 10:5 **15:7** 4:6; 14:10; 16:1 **15:8** Ksm
40:34-35; Yesa 6:4; Esek 44:4

gen buy no boŋew bo bosooshwiy bò bonceenda bo Nyo' le bo bosooshwiy ba to kεŋke keenya ê bonyii to kaε.

16

Bintee bi bisooshwiy bi shém Nyo' yì ffluuke le

¹ Ε me nε n'yuw ε diɛw mi jemyi foweeewe yew ncese yidvu le ê bonceenda bo Nyo' le bo bosooshwiy ba lε, "Ben egɛn etfuw shém Nyo' yì ffluuke yì nu ê bintee bi bisooshwiy biε le yí nshε le."

² Ε nceenda Nyo' wvu fwe mum gɛn tfuw kew kentee ke shém Nyo' yì ffluuke le yí nshε le. Ε binjokən bì bɛmte luci, kooyε bonyii bò to kεŋke nciise nyam yì bɛmte yε nyaa mbense wvu baay ê lan nyam yidvu.

³ Ε nceenda Nyo' wvu bokaŋ bofεε tfuw kew kentee ê joo yi baay e, ε joo yidvu banjke no nu diɛwε εlɛmε ke keŋkpwe ke wee le. Ε fiɛε ficii fì to cee ê joo yidvu le kpwe.

⁴ Ε nceenda Nyo' wvu bokaŋ botɛte tfuw kew kentee ê joo yì booke le noo mondvuum mò joo buyte mó le, ε yí nε tu εlɛmε.

⁵ Ε me n'yuw ε nceenda Nyo' wvù taale fô joo le jeme lε,
"Nyo', wo nu Nyo' wvu teytēy ê je yì wo sumtene
bonsaw ban e.
Wo wvù nu keseen, ε wo to nu wase.
O Nyo', wo wvù yuule.

⁶ Bonyii ban nu bò εlɛmε ke bonyii bò è nu buw e

16:1 15:1; Mben 69:24; Yesa 66:6; Yeli 10:25 **16:2** 13:15; Ksm 9:10

16:3 8:8; Ksm 7:17-21; Mben 78:44 **16:6** 17:6; 18:24; 19:2; Dito 32:43; Mben 79:3, 10; Mat 23:35, 37

noo bonyii buw bo ntum e nu fobo fo bó.

Wo ε mum ε nya εlεmε ê bó, bó ε wu.

Fifin nu naa nlawma wvubo.”

⁷ Ε me nε n'yuw ε diεw buy fô ketaj ke ncese le bense lε,

“Εε Tata Nyo' wvù Kεŋke Mvungay Mvunciim,
wo sumtene bonsaw buw bii je kecεεy bô yi teytē
e!”

⁸ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bonεw tfuw kew
kentee ε è nu yî diuu le, ε diuu kεŋkε je keekeyte lo
ton'yi bonyii diεwε ηguy e.

⁹ Ε nton'yε wvu baay wvù to buyte yî diuu le
no ton'yi bonyii. Geenεn ε bó faŋε yaa ekumεn lo
mvuntelem mvubole, etumte ε è nu moŋkum mo
Nyo' le kε. Ε bó kaa no beete lo bô diee di Nyo' wvù
kεŋkε mvungay mvu bongew ban e.

¹⁰ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ botin tfuw kew
kentee ε è nu yî kawla nyam yì bεmte yε le, ε woŋ
wvù nyam yidvu to saake nε jiim lo. Ε bonyii no
nu yî monlum e lumyi εlεm εbo.

¹¹ Ε bó nε no nan'yi lo Nyo' wvù nu we nje nlucε
bô biŋkoken bibole. Geenεn faŋε yaa ekumεn gee
dibole kε.

¹² Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bosooacaan tfuw
kew kentee ε è nu ê joo yì Yuflεts e, ε joo yidvu mum
yum, keeseyse je wvu lε bonfon bò nεn'yi ê keba kε
diuu sane le efey jó.

¹³ Ε me nε n'yεn biyoy bì yiile bimew e bitεte ε
bí fiesene bisham. Ε bí buyte diuw keŋguum ke
nyam yì fiesene nyam joo le, bô diuw nyam yì

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 16:14 xlvi Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 16:19

bemte yε le, noo diuw wee wvù mbiayte lε wen nu wee ntum Nyo' le.

14 Biyoy bin nu bonceendaa bo dεwle le. Ε è nu bí bì gee mwεεm mvù duŋci mvuŋgay mvubole. Bí ghane gεne fô bonfon bo bitum e bicii yî εkolε ke nshe le baanci bó le bó eseyseè jem yì nu ke enu diuu di baay di Nyo' wvù Kεŋke Mvuŋgay Mvunciim e.

15 Jisos to nu ε gay lε, “Ben eyekε eyuw, me nu njke enε nto diεwε coon e. Njonj wvu baay nu wvu wee wvù baa leete kε, wvù kεŋke ndvú ye ye le wvu lε fo wvú ke enε etum ebuy kenyi kencimte é bonyii eyen kencimte kew e.”

16 Ε biyoy bidvu ke mum baancε bonfon bodvu fô bvudvuu bvù bó teñe ê díew Ibulu le lε Amagedon e.

17 Ε nceendaa Nyo' wvu bokanj bosooshwiy tfuw kew kentee we yî fwefwe le. Ε diεw mi buy yew ncese le fò kawla nu jemyi foweeewe lε, “Fí ε ge wase ye!”

18 Ε jan nε no lawkene, baykene, dvûmte ε nshe shiike bô mvuŋgay baay. Ke kfuu wvuwe nshiw wvù nshe to shiweε bô mvuŋgay baay nεn to ke baa yuu nu wase dvú ε kew no wee to kewεε enu yî nshe le kε. Nshiw wvudvu to nu ε bem baay.

19 Ε kelaante ke baay sεnεn buy biba bitεte. Ε bilaante bi bitum e no keeshi. Nyo' to nu ε kume kelaante ke baay kin kε è nu Babilon, nya fiko fi shém ye yì ffuuke le ε wvú selle.

16:14 11:17; 13:13-14; 19:20; Mat 24:24; 2Tεs 2:9; 19:11-21 **16:15**
3:3, 18 **16:17** 16:1; Yesa 66:6 **16:18** 4:5; 6:12-13 **16:19** 14:10;
18:2

20 Ε bitum bi ê joo εnteleŋ bicii fεε lo, ε dikum tεn lakεn lo.

21 Ε εbew yo baay baay no gbwekene fowe ε dimwaanj jite diεwε bokilu mbaanyε le. Ε εbew yodvu gbwekene yî bonyii le. Ε bó no nan'yi lo Nyo', njefo wvú nu ε ciinse ηgew εbew yî bó le. Wvuwvun ηgew to bεmte baay.

17

Kenteŋ ke kpwoon nsake le bô nyam yì bεmte

1 Ε nceendaa Nyo' mvu εnte jo bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiy bò to kεŋke bintee bi bisooshwiy bie nε to gay ê me le, "To é me enduŋce ê wo kfuu ηgew wvù bó nu ke enya ê kenteŋ ke kpwoon nsake wε wvù nu ε shii yî joo le nteen.

2 Kpwoon wvun nu wvù bô bonfon bo yî nshε le fεn gee nsake, ε nce we nsake wvun ε koo wase bonyii bo yî nshε le fεn diεwε mbvuum e."

3 Ε nceendaa Nyo' wvudvu nε jo me ε me nu can Keyoy ke Nyo' le, gεn dvú ηkpwaante. Ε me n'yεn kpwoon mvu le ε wvú ε shii yî nyam yì bεmte le ε yí yεele nεn ghaŋŋ ε yí ε yinſen lo bô εdiee yî ye le yicii yò beete bô diee di Nyo' le. Nyam yidvu to kεŋke bikuu bisooshwiy bô biton yuufe.

4 Kpwoon wvudvu to nu ε sufe ye bô ndvú bonyii bo baay baay ε yí yεele lo, ε wvú lawkene ye le bô bieε bì bó kene bô ketwaa ke bigew e kε yεele noo dikfuu di εta yò lumte le noo εjise ε banj. Wvú to jici fiko ê wvú εbo ε bó ε kene bô ketwaa ke bigew e kε

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 17:5 xlviii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 17:10

yεεle ε fí ε yiŋsen bô mwεεm mvù bεmte noo nnyεn ye kenjaŋ.

5 Bó to nu ε saŋ diee dimew fojise fo wvú ε dí nu ê ŋgan e le, “Babilon wvu baay wvù bwée bokεne bo nsake le noo wvu mwεεm mvù bεmte yí nshe le.”

6 Ε me n'yεn ε kpwoon wvudvu ε wu wase εlεmε ke bonyii bò è nu bo Nyo' le bò bó yuwyεe nje Jisos, kí ε koo wvú diεwε mbvuum e.

No me n'yεnεe kpwoon wvudvu le nonεn, ε diuw yum me baay.

7 Ε nceendaa Nyo' wε bife ê me le, “Diuw yumte wo nje la? Me nu ensee ê wo kenyile ke fiεe le kè nu εkume kpwoon wvun bô nyam yì bεmte yin yì kεŋke bikuu bisooshwiy bô bitoŋ yuufe yì tuule wvú.

8 Nyam yì bεmte yin yì wo yεn nu ε yí to nu dvú, geenεn keseen wvun kε yí nu dvú kε. Yí nu ke enε εkuse ê kentuke kie kè shiile nεn ŋooŋŋ e, eben ê we emum egεn fô bó nu elεse lo yí. Diuw nu ke eyumte bonyii bò nu yí nshe le bò bó ke baa saŋ wase εdiee εbo ê ŋwa' bonyii bò kεŋke nshii le ε kew no woŋ to kεwεe le. Wvú nu ke eyumte no bó nu ke eyεne nyam yin e, njefo nyam yin to nu dvú, geenεn yaa bvuu nu dvú kε, ε yí bεe ke ebvuu eto.

9 Fin nu fiεe ε fí shieele εkolε kè kεŋke bvufee. Bikuu bi nyam yε le bi bisooshwiy nu dikum disooshwiy dì kpwoon wε shiile yí dvú le. Bikuu bidvu nu tεn bonfon bosooshwiy.

10 Bonfon bo botin nu ε bó ε gbwe wase, ε mwaŋŋ bεe saake, ε wvumvu baa to wase kε. Wvuwε nu

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 17:11 xlix Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 17:16

ke edioo ε to, é wvú ekεŋke kε keenu dvú yî kefew e nεn caan.

11 Fí εkumε nyam yì bεmte yε yì to nu dvú ε yí yaa bεε dvú kε, nu ε yí nu tεn nfon, ε nfon wvun nu wvu bokaŋ nyāŋ, geenεn ε wvú nu ḥgoō bonfon bo bosooshwiy ba le. Wvuwe tεn nu ke edioo ε to emum egεn fò bó nu elεse lo wvú.

12 Biton̄ bi yuufe bì wo yεn bin nu bonfon yuufe bò bó baa enya wase mvuŋgay mvu sa' le ē bó kε. Bó nu ke edioo ε ghaa bó, é bó emum ekεŋke mvuŋgay keesaake bô nyam yì bεmte yε. Geenεn bó nu ke esaw kε yì ntam kefew e mwaan̄ maaŋ.

13 Boban bocii nu ε bó kεŋke kε ḥkpawacε mwaan̄. ε bó nu ke enya mvuŋgay mvubole mvu sa' le mvunciim ē nyam yì bεmte yε.

14 Bó nu ke ebaancε etum jem bô Waa Njee, geenεn é Waa Njee eso bó, njefo wvú nu Tata botata bocii bô Nfon bonfon bocii. Wvú nu ke etum eso bô bonyii bew bò wvú nu ε tee ε caw ε bó leeme bô wvú sekecii.”

15 ε nceendaa Nyo' wε gay ē me lε, “Joo yì wo be yεn yì kpwoon nsake wε shiile yì dvú le nu dikfuu di bonyii le bô bibombom bi bonyii le noo bitum noo bonyii bò jemyi naa díew yì la.

16 ε biton̄ bi yuufe bì wo be yεn bie nu ε bô bo nyam yì bεmte yε nu ke ebane kpwoon nsake wε. Bó nu ke eyow mwεεm mwew mvunciim é wvú emεy kenyi kencimte, é bó eŋoŋ nyam ye ye, emεse eton wvú bô ḥguy.

17:12 Dan 7:7, 24 **17:14** 19:16, 19; Dito 10:17; Mben 136:3; Dan 2:47; 1Tim 6:15 **17:15** 17:1 **17:16** 17:2; 18:8; Lew 21:9; Esek 23:29; Os 2:5

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 17:17 1 Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 18:4

17 Fifin nu ε è lese Nyo' ê mvuntelem mvubole lε bō ege fīε fī wvú shieele, ε mum ε ge le bō ekεŋkè ŋkpawacε mwaan̄ keenya mvun̄gay mvubole mvu sa'le ê nyam yì bεmte yε egεn ebuy no diεw Nyo' ke eto ekocεn.

18 Ε kpwoon wvù wo be yεn wε nu kelaante ke baay kε keŋke mvun̄gay εwe jo bonfon bo yī nshε le bocii.”

18

No kelaante kε Babilon nu ke egbwe

1 Εjim jodvu ε me n'yεn nceendaa Nyo' mvu le ε wvú shiile too we keŋke mvun̄gay mvu baay, ε n'yuu we baa yī εkolε ke nshε le kecii.

2 Ε wvú fuŋ foweεwe bō diεw yī tεmyi lε, “Babilon wvū baay nu ε gbwe wase! Wvú nu ε gbwe wase! Wvú nu ε tu wase bvudvuu bvù bonceenda bo dεwle le cee fō le. Wvú nu tfum biyoy bì yiile bocii. Wvú nu wase tfum mvun̄yiim mvú nyene bō mvù bō bane mvunciim.

3 Wvú nu ε gbwe wase njefo bitum bocii nu ε wu wase nce we nnyεn kenjaŋ wvú ε koo bō diεwε mbvuum e, ε bonfon bo yī nshε le nu ε ge wase nce nnyεn kenjaŋ bō wvú. Bonyii bo way e bocii bo yī nshε le nu ε kukεn wase yī ye le nje kpawaw we wvù wvú nu ε baance wa wvú ε fum lo.”

4 Ε me mbvuu n'yuw ε diεw mi fuuŋke woŋ wvū we le gayte lε,

“Bonyii bem, ben ebuy lo jó,

17:17 17:13 **18:1** Yesa 13; 47; Esek 27 **18:2** 14:8; 16:19; Yesa 13:20-22; 21:9; 34:11, 14; Yeli 50:39-40; 51:8 **18:3** 17:2; 18:11-19; Yesa 23:8; Esek 27:22-23, 33 **18:4** Yesa 48:20; Yeli 51:45; 2Kol 6:17

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 18:5 li Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 18:8

wvu lε fo ben ke eley bibefε biew e,
bô lε fo ben ke eley tεn ηgεw wvù nu ke eto fô wvú
le.

5 Bibefε biew nu ε bí ε loocε wase ε yiŋsen ε ben ε
buy fowe,

Nyo' ε kume wvú yî mwεεm mwew mvù befe le.

6 Bó ege bô wvú no wvú ge bô bonyii bomew.

Bó elaw wvú yî gee diew e bokan bofεε.

Bó egεε mbvuum mò ε nu ηgεw mvuŋkom
mvunfεεm

ε fiko fî wvú ké no gεεle wvu bonyii bomew e jó,
enya é wvú ewu.

7 Bó efew ηgεw bô nsase enya ε wvú
ke leŋleŋ no wvú to saale ye ε bvukuke εnte diee
εkolε kew.

Wvú shiile no kfune gvwu gayte lε,

'Me nu Yaa yî kawla le,

ke me nu kpweε ηkfu ke,

ε ke me nu ηke en'yuu mbeele nsoo εkolε ke.'

8 No wvú gayte nonεn, nu ke no ηgεw nu ke eto
yî ye le yî diuu le dimwaan.

Kencεm nu ke egbwe yî ye le, é wvú ebeeble soo
εkolε.

ε jen̄ nu ke ekoo tεn wvú.

Bó nu ke eton wvú bô ηguy,

njefo Nyo' Tata wvù nu ke esaw wvú nu ε wvú
keŋke mvuŋgay.

Bonyii bo yî nshε le nu ke ebeeble Babilon

18:5 Ken̄ 18:20

18:6 Mben 137:8; Yeli 50:29

18:7 Yesa 47:8-9

18:8 17:16

9 Bonfon bo yî nshε le bò se gee nnyεn kenjaŋ bô wvú, diee ye bô wvú, nu ke ebeeble ffule seke bô ε yεn no njim bene yî ye le no wvú ffee.

10 Bó nu ke eleeme lo ntamndwee bô nfan no bô yεne ε bô njijsene bô wvú. Bó nu ke ecamte ye gayte lε, ‘Ey me! Ey me! Babilon, wo wvù kelaante ke baay! Wo wvù kelaante kè kuuke! Ngew nu ε mum ε to lo yî yo le kε yî ntam kefew e nεn mwaan̄ e?’

11 Bonyii bo way e bo yî nshε le nu ke ebeeble wvú soo bikuu njefo kε wee bεε dvú wvù nu ke eguyte mwεεm mvubole kε.

12 Kε wee bεε dvú wvù nu ke eguyte mwεεm mvubole diεwε mvù bô kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele kεnεe kε baa, kεnεe mvù bô kene bô kfuu eta yò lumte kεnεe bô εjise ε ban̄ kε. Kε wee bεε dvú wvù nu ke eguyte ndvú yibo yi lemeleme kεnεe yì yεele ngaciŋgaci, kεnεe yì bonene kεnεe yì yεele ghaŋŋ kε. ε kε wee bεε dvú wvù nu ke eguyte bite bibole bì samte jee, kεnεe mwεεm mvubole mvunciim mvù bô kene bô bigew bi keyoo le noo mwεεm mvunciim mvù bô kene bô bite bì lumte noo ketwaa noo ketfu noo eta yò lawkene kε.

13 Kε wee bεε dvú wvù nu ke eguyte bite bibole bì bô keenci bonfiey bò shfuŋkene dvú noo mwεεm mvù shfuŋkene mvù bô dεele mwεεm dvú noo jiin noo kfuu bonfiey bò shfuŋkene bomew, noo kfuu jiin dimew, * noo mbvuum noo mεεm noo mvuum mo εgiŋ e bô εgiŋ εbo kε. Kε wee bεε dvú wvù nu ke eguyte bona' bobole noo njée noo nyámbala noo

18:9 Esek 26:16-17; 27:30-35

18:12 Esek 27:12-24

* **18:13**

Kfuu jiin din ē díew bala le nu lε «frankincense», ε kfuu bonfiey bò shfuŋkene ban nu tεn lε «myrrh».

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 18:14 liii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 18:19

bikoto bibole bì è guute nyam kε. Ε kε wee bεε tεn dvú wvù nu ke eguyte bonyii bo boyuum bò bó geese le è nu bonfaw kε.

¹⁴ Bó nu ke egayte ê wvú lε, ‘Mwεεm mvunciim mvù fitele fiuw se nu yî dvú le nu ε mvú ε gεn wase, ε kpwaw wo bô bvukuke bwuw bvucii ε ka wase, ε wo yaa bεε ke ebuu eyuu eyεn mvú le kε.’

¹⁵ Bonyii bo way e bò to geese mwεεm kawte bigew can ye le, nu ke eleeme lo ntamndwee nu bô nfan no bó yεne ε wvú yεne ηgεw. Bó nu ke efuuŋke lo kpwe, soo bikuu camte ye gayte lε,

¹⁶ ‘Ey me! Ey me! Yii yi baay fô kelaante ke baay kin e kè se nu ε kí ε sufe ye bô ndvú yi lemeleme noo yì yεele ηgaciŋgaci noo yì yεele ghaŋŋ, lawkene ye le bô biεε bì bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele noo kfuu εta yò lumte noo εjise ε baŋ.

¹⁷ Bó nu ε mum ε yεse kε lo bvukuke bwew yî ntam kefew e nεn mwaan̄ e?’

Ε bocee bikuu bi boŋguw e bocii bô bonyii bò lene ê boŋguw e noo bò lemte jó noo bonyii bocii bò lene ê joo kamene way, nu ke eleeme lo tεn ntamndwee.

¹⁸ Bó nu ke eyεne njiim yì bene no wvú fiee mum beeble ghayte lε, ‘Kelaante kè se nu diεwε kelaante ke baay kin e nu kè la?’

¹⁹ Bó nu ke ekfumte kebvu εfa no bó fuuŋke kpwe soo bikuu, beeble ghayte lε, ‘Ey me! Ey me! Yii yi baay fô kelaante ke baay kin kè bonyii bocii bò kεŋke boŋguw bo ê joo nu ε kukεn yî bvukuke bwew e! Bó nu ε mum ε yεse lo kí kε yî ntam kefew e nεn mwaan̄ e?’

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 18:20 liv Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 18:24

20 Ben bò nu woŋ Nyo' le, ben elanlanjè finen yî fieε fi kooy fô wvú le. Ben bocii bò è nu bonyii bo Nyo' le bô boom bo ntum e bo Jisos e noo bonyii bo ntum Nyo' le bocii, elanlanjè njefo Nyo' nu ε sumten wase nsaw yî fieε fi wvú ge bô ben e!"

21 Ε nceendaa Nyo' wvù temyi mvu mum ne tuu kebwee ke te le ε kí nu diewε diene di baay e, shike ε dí shii è joo yi baay e nen wuuu. No wvú shike nonen mum gay lε, "Ε nu ke nonen no bô nu ke eshike wo wvù kelaante ke baay kè Babilon é wo eshii bô mvuŋgay nen, bô saa bvuu ke eyen lo wo le kε.

22 Ke bô bεε ke ebvuu eyuw naa lo kome kεnεε yowe kεnεε ndoŋ kεnεε soŋ jo wo kε. Ke bô bεε ke ebvuu eyen naa lo ε wee lemte fieε kεnεε è nu naa fi la jo wo kε. Ke bô bεε ke eyuw naa lo ε diene jemyi jo wo kε.

23 Ke ken'yeese bεε ke ebvuu eyεε jo wo kε. Ke bô bεε ke ebvuu eyuw naa lo ε diew cee bvujen kεnεε yi jen jemyi jo wo kε. Fí nu ke enu nonen njefo bonyii bo way e bo jo wo to nu bonyii bo baay baay bo yî nshε le, ε wo to lεle bitum bicii bô nfim yo.

24 Ε nu kelaante kin kè elemε ke bonyii bo ntum Nyo' le bô ke bonyii bò è nu bo Nyo' le nu can kí le. Ε è nu kí kè bonyii bocii bò bô yuwyi yî nshε le nu can kí le."

19

Ε bô no nyaa mbense è Nyo'

18:20 12:12; Yeli 51:48

18:21 Yeli 51:63-64

18:22 Yesa 16:10;

24:8; Esek 26:13

18:23 Yesa 23:8; 47:12; Yeli 7:34

18:24 16:6;

Yesa 26:21; Yeli 51:49; Esek 24:7-8

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 19:1 lv Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 19:5

¹ Ejim jodvu, ε me nε n'yuw ε fiεε yosene lo woŋ wvu we le diεwε è nu kebombom ke bonyii le ke baay, wamte lε,

“Mbense enù fô Nyo' wese le.

ε nu wvú wvù boysee bonyii, ε è keŋke wvú bvukukε bô mvunγay.

² Wvú sumtene bonsaw bew bii kecεεy bô je yi teytey e.

Wvú nu ε laŋ wase ηgew yî kenterj ke kpwoon nsake wε

wvù se beete εkolε ke nshε le bô nce we nsake le.
Wvú nu ε tfuse wase εnvukε yî kpwoon wvudvu le ke bonyii bew bo lemme le bò wvú se yuwyi le.”

³ ε bô bvuu kase no wamte lε,

“Mbense enù fô Nyo' le.

Njiim yì bene è kelaante kin e nu ke ebene kε lo sekeciι sε ηka.”

⁴ ε boce' bo bonyii le bo mbaanfiεε ncow bonεw ba noo mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε mum gbwe gen fokuse nya mbense wvu baay è Nyo' wvù nu ε shii yî kawla le. ε bô no gayte lε, “Fí enù nonen. Mbense enù fô Nyo' le.”

⁵ ε diεw mi mum buy fô kawla le gayte lε,

“Ben bocii bò nu bonyii bo lemme le bo Nyo' le,
ben ebenseè Nyo' wesebeene,

è ben bocii bò fane wvú kεnεε è nu bo caan caan
kεnεε bo baay baay, enyaà mbense è wvú.”

Nkaw bvujen bvu Waa Njee le

19:1 4:11 **19:2** 15:3; 16:6; 22:12; Dito 32:43; Mben 79:10 **19:3**
14:11; Yesa 34:10 **19:4** 4:4, 6; 5:7; Mben 106:48 **19:5** 11:18;
Mben 22:25; 115:13; 134:1; 135:1

6 Ε me mbvuu nε n'yuw fιεε fimew ε fí nu diεwε diεw kebombom ke bonyii le ε fí yole diεwε joo yì gbwee ê ηkoŋ e, wamte diεwε jaŋ yì baykene bô mvuŋgay e lε,

“Mbense enù fô Nyo' le,
njefo Tata wesebeene wvù Nyo'
wvù Keŋke Mvuŋgay Mvunciim saake wase.

7 Beene elaqlaŋè, sakenè, nyaà mbense ê wvú,
njefo kefew ke bvujen bvu Waa Njee le nu ε to
wase,

ε Jen nu ε wvú ε seyse wase εkolε kew.

8 Bó nu ε nya wase ndvu yì nu lemeleme
yuule lawkene wvú ε tfume.”

(Ndvu yin nu gee di teytēy di bonyii bò è nu bo Nyo'
le.)

9 Ε nceendaa Nyo' wvudvu bvuu gay ê me lε,
“Saŋε fin fí lε, ‘Njon wvu baay nu wvu bonyii bò bó
nu ε be bó lε bó eto fô ηkaw bvujen bvu Waa Njee
le.’” Ε wvú bvuu gay ê me lε, “Bonjeme ban nu naa
kecεεy bonjeme bo Nyo' le.”

10 Ε me mum nε ηgbwe bikaa biew e keenya
n'wvum wvu baay ê nceendaa Nyo' wvun. Ε wvú
gay ê me lε, “Fo wo ege nonen ke. Me nu ke ten wee
lemme diεwε wo noo boom bo bwoo le bò leeme yì
fιεε fí bó jemyi εkumε Jisos e. Ε nyaà n'wvum wvu
baay ε è nu ê Nyo'. Fιεε fí bó jemyi εkumε Jisos fin *
nu ke fí kebεε fí bonyii bo ntum Nyo' le to jemyi.”

Ε Waa Nyo' tum jem so bonyii bew bo bvuban e

19:6 11:17; 14:2; Mben 47:5-10; 96:7-10; Saka 14:9 **19:7** 21:2

19:8 6:11 **19:9** 14:12; Yεsa 25:6; Mat 22:2; Luk 14:15-16; 21:5;
22:6 **19:10** 6:9; 22:8-9 * **19:10** Kεnεε lε, “... fιεε fí Jisos jemyi fin
...”

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 19:11 lvii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 19:18

11 Ε me ne n'yεn ε fowe ε yene, ε nyambala mi yì baa leeme. Ε wee wvù nu yì dvú le nu ε bō teŋe lε Wee wvù Leeme yì Diεw ye le bō lε Wee Kecεey, ε wvù kέ no sumtene bonsaw bew kεnεε tumte jem ye teytay.

12 Εjise εye to nu diεwε leme di ηguy e, ε bifo bi bvunfon e nu εfa jo wvú nteen. Wvú to kεŋke diee ε bō ε saŋ yì ye le ε wee mvu yaa nulo ekiεε dí εfey wvú kε.

13 Wvú to nu ε shfuse kekum kέ defe ye le ε bō ε lese ē bileεm e. Diee dì bō to teŋe wvú dvú nu lε Diεw Nyo'.

14 Ε bonyii bo jem e bo woŋ wvu we le bii ē wvú εjim ε bō ε jise ndvú yì lemeleme, ε yíyuule baa nεn bvuuu.

15 Nyo jem yì koole to buyte εmvu jo wvú ε ē nu yì wvú nu ke eso bitum dvú emum esaake bí bō mvunjay mvu baay. Wvú nu ke ebvuse shém Nyo' wvù Kεŋke Mvunjay Mvunciim eduŋce ē bonyii. Shém Nyo' yin nu yì ffuuke naa baay diεwε nsom fò bō somte mvuntam ε mbvuum buyte le.

16 Yì kekum kew e bō yì kebun e nu ε bō to saŋ diee diew lε, "Nfon bonfon, noo Tata botata."

17 Ε me mbvuu ne n'yεn nceendaa Nyo' mvu le ε wvú leeme εnte jo diuu. Wvú to leeme nonεn fuŋke mvunyiim mvunciim mvù bile we gayte lε, "Ben eto etaashε fô ηkaw wvu baay wvù Nyo' ge le.

18 Ben nu ke edie εgvun ε bonfon bō yo bocee bikuu bi bonyii bo jem e noo bonyii bō kεŋke

19:11 4:1; 19:2; Mben 72:1-14; 98:9; Yesa 11:4; Εsek 1:1-3; Lem 7:56 **19:12** 1:14-15; 2:17 **19:13** Yesa 63:1-6 **19:13** Jon 1:1
19:14 6:2-8, 11 **19:15** 1:16; 2:26-27; 11:17; 14:14-20; Yeli 25:30-31
19:16 17:14 **19:17** Εsek 39:4-5, 17-19 **19:18** 13:16

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 19:19 lviii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 20:2

mvuŋgay noo yo nyámbala bô bonyii bò bene yí, noo yo bonyii bocii bò nu bonfaw bô bò yaa nu kε bonfaw noo bonyii bo caan caan bô bo baay baay."

19 Ε me mum n'yεn nyam yì bεmte bô bonfon bo yî nshε le noo bonyii bobole bo jem e ε bô taashε keetum jem bô wee wvù shileε yí nyambala le noo bew bonyii bo jem e.

20 Ε jem kεw, ε wvú koo nyam yì bεmte yε bô wee wvù to mbiayte lε wen nu wee ntum Nyo'. Wee wvun nu wvù to kε no shee fwe dvu nyam yidvu, gee mwεεm mvu diuw wvù yumεen e. Mwεεm mvun nu mvù yí to lεele bonyii bò kεŋke nciise nyam yì bεmte yidvu ye le dvú, nyaa mbense wvù baay ê laŋ nyam yì bεmte yidvu. Wvú to nu ε tfume bô bofεε ban ε bô nu boyuum ê mamase yì è ffee ηguy bô mvuŋkaŋ jó le.

21 Ε wvú wvù shileε yí nyambala yε le mum gbwocε kebεse ke bonyii le bô nyo jem yì to buyte εmvu jo wvú, ε mvunyiim mvunciim die ye bonyii bodvu no ηεyte lo.

20

Sa'yi bilum ntfuke

1 Ε me mum nε n'yεn ε nceendaa Nyo' mvu shiile too fowe kεŋke ken'yene ke kentuke kε shiile nεn ηooŋη e, noo kebwee ke ncaw e ê wvú εbo.

2 Ε wvú koo kenɡuum ke nyam yì ffeeſene nyam joo le kie kε è nu yo yi biyvuum e yε yì è nu dεwle

19:19 17:12-14; Mben 2:2; Esek 38:2-9, 14-16; Saka 14:2 **19:20**
13:1-2, 13, 15; 14:10; 20:10, 14; 21:8; Yεsa 30:33 **20:1** 10:1; 18:1;
9:1 **20:2** 12:3, 9

bvuu nu Satan, kay bô ncaw wε le wvú enù yî dvú le egεn ebuy bilum ntfuke.

³ No wvú kay nonen, mum tfume ê kentuke kè shiile nεn ηooŋŋ e kiε, fen, mum lay diuw wvudvu le wvú enù jó, wvu le fo wvú ebvuu eghane leεle bonyii bitum e, ke egεn ebuy no bilum bi ntfuke biε ke efey. Ejim jodvu nu ε bó nu ke ekase efay wvú ecine wvú le é wvú eghanci kè yî kefew e nεn caan.

⁴ ε me mbvuu ne n'yεn bokawla le, ε bonyii bò shiileε yî dvú le nu bò bó nu ε nya bonsaw bò sawεen can yibole. ε me n'yεn tεn biyoy bi bonyii bò bó to yuwyεe bvuuushe bikuu nje bó to fewci εkumε Jisos noo diεw Nyo' le. Bonyii ban nu bò to baa nya mbense wvu baay ê nyam yì bεmte yε bô laj ye, ε bò to baa ge tεn nciise nyam yì bεmte yidvu fojise kεnεe can yibole kε. Boban to nu ε kase tu dvú no saake bô bo Klistu yî bilum e ntfuke.

⁵ Bonyii bò to kasεε tu dvú ban nu ε fifin nu mbuy wvu yî kpwe le wvu fwe. Kε kebεse ke bonyii le bò to kpwekεnεe wase to nu ε kase tu dvú kε, gεn buy no bilum bi ntfuke to feyεε.

⁶ Bonyii bò kεŋke njoŋ wvu baay bvuu yuule, nu bò kεŋke bvudvuu yî mbuy wvu yî kpwe le wvu fwe wvun e. Kε kpwe yi bokaŋ bofεε bvuu kεŋke mvuŋgay ê bó we kε. Bó nu ke enu bocee ncese bo Nyo' le bô bo Mboyse wvù Nyo' to kawεε le, ε bô bò nu ke esaake egεn ebuy yî bilum e ntfuke.

Bó nu ke elεse Satan

⁷ Bilum bi ntfuke bin nu ke edioo ε fey, é bò efay Satan yew ncaw e,

8 É wvú emum ebuy eto eghane lεεle bitum bicii bì nu yî εbuw ε woŋ yo εna le. Bitum bin nu Gog bô Magog. Wvú nu ke ebaance bó É bó eseyse keetum jem. Bó nu ke elone lo diεwε monshεεm mo ē joo yi baay e.

9 Bó nu ke ebuy elen egen yî nshε le egem bvud-vuu bvu bonyii bò È nu bo Nyo' le bô kelaante kÈ È nu fitele fiew. Geenεn, ηguy nu ke eshii fowe else lo bó.

10 Bó nu ke emum ekoo dεwle wvù to ghane lεεle bó, etfume È mamase yì È fīe ηguy bô mvuŋkaŋ jó le, fō nyam yì bεmte bô wee wvù to mbiayte le wen nu wee ntum Nyo' nu le. Bó nu ke eyεne ηgεw fō ŋtaŋ bô εmvunsheeŋ sekeci sε ηka.

Nsaw wvu fokemεse

11 Ε me mum ne n'yεn kebwēe ke kawla mvu le ε wvú baa lo, n'yεn tεn wee wvù to shiileε yî dvú le. Ε ebule bô nshε ne fεe lo È wvú εjise lakεn, ε bô fanε yaa bvuu yεn mvú le bvudvuu le kε.

12 Ε me n'yεn tεn bonyii bocii bò to nu ε kpwekεn wase le bo baay baay noo bo caan caan, ε bô leeme fwe dvu kawla. Ε bô yene boŋwa', yene wvumvu ε È nu wvu εdiee ε bonyii bò kεŋke nshii. Ε bô mum kεw no sumtene bonsaw bo bonyii bò to nu ε kpwekεn wase le, bii no gee di wee le to nu no bô saŋ È boŋwa' ba le.

13 Ε joo yi baay bvuse bonyii bò to kpwekεnε wase jó ε bô to. Ε kpwe bô woŋ boŋkfū bvuse

20:8 13:14; Yosh 11:4; Esek 38:2, 10-12 **20:9** Ktŋ 2; 2Bfn 1:10, 12; Mben 78:68; Esek 38:22; 39:6 **20:10** 19:20 **20:11** 5:7; 6:14; 21:1; Mben 114:3, 7; Mat 24:35; 2Bi 3:10 **20:12** 3:5; 22:12; Dan 7:9-10

20:12 Ksm 32:32

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 20:14 lxi Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 21:4

bobole bonyii bò to kpwekeñee wase ε bó to tεn. ε
bó mum no sumtene nsaw wee bii fíεε fí wvú to geε
le.

14 ε bó mum tfume kpwe bô woŋ bonjfu ê ma-
mase yì è fíee ɳguy jó le. Mamase yì è fíee ɳguy jó
yin nu kpwe yi bokan bofεε.

15 ε diee di wee le to baa nu ε bó ε saŋ ê ɳwa'
bonyii bò kεŋke nshii le, è bó tfume wvú ê mamase
yì è fíee ɳguy jó yidvu le.

21

Ebule ke kefε bô nshε yi fíε

1 ε me ne n'yεn wase ε è nu εbule ke kefε bô nshε
yi fíε le, njefo εbulε ke keyvuum bô nshε yi yvum
to nu ε la wase, ε joo yi baay tεn yaa bεε kε.

2 ε me n'yεn kelaante kè yuule kè è nu Jelusalεm
wvú fwε le ε kí ε buy fowe fô Nyo' le ε no shiile
too nu diεwε jen e ε bó ε bosεn ε sufe keegεn nya
ê dweese.

3 ε me n'yuw ε diεw jemyi fô kawla le foweεwe
lε, "Ben etaa eyεn, fô Nyo' nu ke ecee nu wase
bô bonyii. Wvú nu ke ecee bô bó. Bó nu ke enu
bonyii bew, ε wvú wvù Nyo' kebεε nu bô bó, nu
Nyo' wvubo.

4 Wvú nu ke esho misεm yicci ê bó εjise. Kε bonyii
bεε ke ekpwee kε, ε kε fíεε fimew bεε ke enu dvú
lε bonyii soo bikuu kεnεe beeble kεnεe kεnke nsase

20:14 20:10; 1Kol 15:26; 2:11 **20:15** 3:5 **21:1** 21:5; Yεsa 65:17;
2Bi 3:13 **21:2** 3:12; 19:7; 21:9-22:5; 22:17; Yεsa 52:1; Mat 22:2; Gal
4:26; Ibu 11:16; 12:22 **21:3** 7:15; Lεw 26:12; Esek 37:26-28; Saka
2:9; 2Kol 6:16 **21:4** 7:17; Yεsa 26:19; 35:10

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 21:5 lxii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 21:9

mvu ke, njefo mwεεm mvù to shee nu, nu ε fey wase.”

⁵ Ε wvú wwuwe wvù to nu ε shii yî kawla le gay lε, “Ben etaa eyεn, me nu enge mwεεm mvuncium keseen é mvú etu mvunfem.” Ε wvú bvuu gay ê me lε, “Saŋε fieε fin ê ɳwa’ le, njefo bonjeme ban nu bo keceεy bò bonyii egεε bvufee yî dvú le.”

⁶ Ε wvú bvuu kase gay ê me lε, “Fí nu ε ge wase ye. Ε nu me Alfa, ε è nu me Omega. Ε nu me Keŋkewcε, ε è nu me Kemεse. Wee wvù kendoŋ yumte wvú nu ε me nu ɳke enya wvú bô joo yì buyte fô ntoŋ joo yì nyaa nshii le é wvú ewu ε wvú baa law fieε ke.

⁷ Wee wvù nu ke eso nu ε wvú nu ke ekeŋke mwεεm mvun mvuncium diεwε bvushεw e. Me nu ɳke enu Nyo' we, ε wvú nu waa wεm.

⁸ Geenεn ε bonyii bò gule mvuntelem noo bò nu se mbee, noo bò buwyi mwεεm noo bò yuwyi bonyii noo bò gee nnyen kenjaŋ noo bo nfim e noo bò bunlee bonyo' bomew noo bonyii bo mbiay e bocii, nu ε fibole nu ke enu ε è nu ê mamase yì è ffee ɳguy bô mvuŋkaŋ jó le. Ε fifin nu kpwe yi bokaŋ bofεε.”

Jelusalem wvu fwε

⁹ Ε nceendaa Nyo' mvu ê ɳgoo bonceendaan bo Nyo' le bo bosooshwiy bò to keŋke bintee bi bisooshwiy bì to nu ε yinſen bô boŋgew bosooshwiy bo εjim ba, ne to gay ê me lε, “To é me engeen enduŋce Jen wvù è nu kpweε Waa Njee ê wo.”

21:5 5:7; 21:1; Yesa 43:19; 2Kol 5:17; 19:9 **21:6** 1:8; 7:17; 22:1;
Yesa 55:1; Saka 14:8; Jon 7:37 **21:7** 2Sam 7:14; Esek 11:20 **21:8**
2:11; 19:20; 21:27 **21:9** Yesa 54:1-17 **21:9** 15:1

10 Ε wvú mum jo me ε me nu can Keyoy ke Nyo' le, ε bee wvú gen fô kum mvu wvu baay e ε wvú defe ē we. Ε wvú duŋce me kelaante kè yuule kè è nu Jelusalem, ε kí ε buy fowe fô Nyo' le ε no shiile too.

11 Kí to shiile nonεn, ε n'uu Nyo' baa yî dvú le lawkene diεwε te dimew dì lawkene dì bó teŋe le Jasba, yuule nεn sakasaka diεwε kenlεey e.

12 Kelaante kedvu to kεŋke ketaaŋ ke baay ε kí defe ē we εke, ε dew nu yî ketaaŋ kedvu le yuufe ncow fεε, ε bonceendaa bo Nyo' le yuufe ncow bofεε nu fô dew yidvu le. Bó to nu ε saŋ εdiee ε dikfuu di Islael dì yuufe ncow difεε yî dew ketaaŋ yidvu le.

13 Dew yin to nu ē keba kè diuu sane le tε, nu εweεwe tε, nu εkuεku tε, nu jò diuu seeyi tε.

14 Eta yo kenffuy ke ketaaŋ kedvu le to nu yuufe ncow εfaa ε bó ε saŋ εdiee ε boom bo ntum e bo Waa Njee le bo yuufe ncow bofεε yî eta yodvu le.

15 Nceendaa Nyo' wvù to jemyi ē me to kεŋke nfew εbo ε è nu kembaŋ ε bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele. Nfew wvudvu to nu keefew kelaante kedvu bô dew ketaaŋ noo bimbew bi ketaaŋ e dvú.

16 Kelaante kedvu to nu bimbew binεw ε bí nu lεŋlεŋ bicii, ε mbvuw bô bvundwee noo bvundee nu lεŋlεŋ. Ε wvú mum few kelaante kedvu bô kembaŋ kew kie ε kí buy bomay ntfuke bô gee tin (1,500). No wvú fewεε ε mbvuw bô bvundwee noo

bvundee buy kε leŋleŋ.

17 Ε wvú few ten bimbew ε bí no nu ŋkeŋken mbaanshε ncow yisoocaan (36) yí kefifε le. Ε nceendaa Nyo' wvudvu to few bô nfew ε è nu kε wvù wee wvu wum ké no feeke dvú.

18 Bó to bom bimbew bidvu bô εta yò lumte yò bô teŋe lε Jasba, ε wunte kelaante kedvu nu ε bô bom bô ketwaa ke bigew e kε yεele εkinεkin ε kí yuule nεn sakasaka diεwε kenlεey e.

19 Bó to nu ε fee kenffuy ke kelaante kedvu le bô dikfuu di εta yò lumte le jεey jεey ε yó keŋke ncóm jεey jεey. Di fwe to nu ε bô teŋe lε Jasba, ε dì bii fó nu Safiya, ε di ditete nu Agεt, ε di dinεw nu Σmelaal,

20 ε di ditin nu Oniks, ε di disoocaan nu Kanilian, ε di disooshwiy nu Klisolit, ε di nyāŋ nu Belil, ε di bvuumkε nu Tobas, ε di yuufe nu Klisobles, ε di yuufe ncow dimwaan nu Jasint, ε di yuufe ncow difεε nu Ametist.

21 Dew ketaan yi yuufe ncow feε yin nu ε bô to fe bô ejise ε banj yuufe ncow εfaa, ε bô joo jise di banj le dimwaan mum fele diuw ketaan dvú wvumwaan. Je yi εlaante jodvu to nu ε bô fe bô ketwaa ke bigew e kε yεele εkinεkin, ε je yidvu yuule tosene diεwε kenlεey e.

22 Me nto mbaa n'yεn yew ncese le ê kelaante kin e kε, njefo Tata Nyo' wvù Keŋke Mvunγay Mvunciim bô Waa Njee to nu wase yew ncese yi jó.

23 Kε kelaante kedvu to bvuu keŋke shiee diuu kεnεε kpwee wvù ebaa jó kε, njefo n'yuu Nyo' to nu

wase n'yuu wvu jó, ε Waa Njee nu wase ken'yeese ke jó.

24 Bitum bicii nu ke elene wase ε è nu ê n'yuu kelaante kedvu le, ε bonfon bo yî nshε le nu ke etoo bô bvukukε bvubole ê kelaante kin e.

25 Kε bó nu ke eyuu eban dew ketaan̄ ke kelaante kin e diuu dimwaan̄ kε, njefo kε ekfuŋ nu ke eyuu ejim jó kε.

26 Bó nu ke etoo bô bvukukε noo kpwaw wvu bitum bicii ê kelaante kin e.

27 Geenεn kε fieε fí nu sε fí yuule lo nu ke eley ê kelaante kin e kε. Kε wee wvù gee mwεεm mvù bεmte kεnεe wvù mbiayte mbiay nu ke eley jó kε. ε nu ke eley kε bonyii bò bó nu ε saŋ εdiee εbo ê ηwa' Waa Njee wvù bó saŋ εdiee ε bonyii bò kεŋke nshii le jó.

22

Joo yì nyaa nshii

1 Ε nceendaa Nyo' wvudvu mum duŋce me joo yì nyaa nshii ε yí buyte εkuse jo kawla Nyo' bô Waa Njee, ε yí booke yuule nεn sakasaka diεwε kenlεey e.

2 Yí to booke nonεn fele εntelεy jo je yi ê kelaante kedvu le. Kete kε nyaa nshii to kuu biba bi joo yidvu le bicii. Kete kin to kε no yumte mvuntam bokaŋ yuufe ncow bofεε yî kelum e, yumte kan̄ mwaan̄ mwaan̄ yí kpwee le. * Bibε bi kete kin e to nu ncew yì bó fele bonyii bocii dvú.

21:24 Mben 68:29; Yesa 60:3 **21:25** Yesa 60:11 **21:27** 21:8;
22:15; Yesa 35:8; 52:1; Esek 44:9; 1Kol 6:9-10; 2Bi 3:13; 3:5 **22:1**
21:6; Esek 47:1-12 **22:2** 21:21; 2:7 * **22:2** Kεnεe le, "... yumte
dikfuu di mvuntam e yuufe ncow difεε yî kelum e."

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 22:3 lxvi Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 22:9

3 Kε fιεε fì Nyo' nu ε jiŋ nu ke enu ê kelaante kin e kε. Ε nu ke enu kawla Nyo' bô Waa Njee jó. Bonyii bew bo lemme le nu ke enyaa mbense wvu baay ê wvú.

4 Bó nu ke eyεne bvushiw bwew e, ε diee diew nu ke enu ε bó ε saŋ fojise fo bó.

5 Kε εkfunj bεε ke ejim jō kε, ε bó yaa bεε ke ebvuu eshieele n'yuu wvù è nyaa ken'yeese kεnεε diuu kε, njefo Tata Nyo' nu ke enu n'yuu wvubo. Bó nu ke esaake diεwε bonfon e sekecii sε ηka.

Jisos too nfew caan

6 Ε nceendaa Nyo' wvudvu gay ê me lε, “Bonjeme ban nu bo kecεey bò bonyii egεε bvufee yî dvú le. Tata wvù è nu Nyo' biyoy bi bonyii bew bo ntum e nu ε tum nceendaa we lε wvú eto eduŋce ê bonyii bew bo lemme le, fιεε fì kεŋke keeke ekooy nfew caan.”

7 Jisos gayte lε, “Ben eyuw, me ntoo nfew caan.” Njoŋ wvu baay nu wvu wee wvù nu ε gεε ntum Nyo' wvun wvù è nu bonjeme bò nu ê ηwa' wvun e.

8 Me wvù Jon nu wee wvù to yuwεε bvuu yεn mwεεm mvun e mvunciim. Ε me ndioo n'yuw mbvuu n'yεn mvú le nonεn, ηgbwe bikaa bi nceendaa Nyo' wvù to duŋci mwεεm mvudvu le ê me, keenya n'wvum wvu baay ê wvú.

9 Geenεn, ε wvù gay ê me lε, “Fo wo emom kε. Me nu kε tεn wee lemme diεwε wo noo boom bo bwoo le bò è nu bonyii bo ntum Nyo' le noo bonyii bò

22:3 7:15; Yeli 3:17 **22:4** 14:1; Mben 17:15; Mat 5:8 **22:5**
1:6; 21:23; Dan 7:18, 27 **22:6** 1:1; 10:7; 19:9; Lem 11:27-28; 13:1

22:7 3:11; 22:12, 20 **22:8** 1:9; 19:10

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 22:10 lxvii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 22:16

gεεle bonjeme bo ̄ ηwa' wvun e. Ε nyaà n'wvum wvu baay ε ̄ nu ̄ Nyo'."

10 Ε nceendaa Nyo' wvudvu bvuu gay ̄ me lε, "Fo wo enyile ntum Nyo' wvun wvù ̄ nu bonjeme bò nu ̄ ηwa' wvun e kε, njefo kefew kè mvú nu ekooy nu wase nceencee.

11 Wee wvù gee mwεεm mvù befe egeè kε mwεεm mvù befe, ̄ wee wvù gee nnyεn egeè kε nnyεn. Wee wvù gee fιεε fi leŋ egeè kε fιεε fi leŋ, ̄ wee wvù yuule emεy kε eyuulè."

12 Jisos gayte lε, "Ben eyekε eyuw, me ntoo nfew caan. Ε me ntoo bô nlawma keenlaw wee tfuu dvú mbii no gee diew nu.

13 Ε nu me Alfa, ε ̄ nu me Omega. Ε nu me Fwe, ε ̄ nu me Εjime. Ε nu me Keŋkewcε, ε ̄ nu me Kemεse."

14 Njoŋ wvu baay nu fô bonyii bò nu ε cukε ndvú yibole, wvu lε ̄ nulo ̄ bó ke eley fô diuw ketaaŋ e egεn ̄ kelaante kedvu le, bô wvu lε bó ke ekεŋkε bvudvuu keedie fô kete kè nyaa nshii le.

15 Bonyii bò nu ke emεy εkfuŋ jo ketaaŋ nu bò gee diεwε bwé le bô bo nfim e noo bò gee nnyεn kenjaŋ noo bò yuwyi bonyii noo bò bunlee bonyo' bomew, naa noo bonyii bò kooŋke mbiay, mbiayte mbiay e.

16 "Me wvù Jisos nu ε ntum nceendaa wεm fô ben e keejeme mwεεm mvun mvù gεne fô bin-taashε bi bonyii bo mbee le. Me nu Wan bô Biay

22:10 Dan 12:4 **22:11** Yεsa 56:1; Esek 3:27; Dan 12:10 **22:12**
2:23; 6:10; 15:3; 16:5-6; 19:2, 11; 20:12-13; 22:7; Mben 28:4; Bŋgn
24:12; Yeli 17:10; Mat 16:27 **22:13** 1:8 **22:14** 7:14; Mben
118:19-20; 22:2 **22:15** 21:27; Efε 5:5 **22:16** 1:1; 5:5; 2:28; Ktŋ
24:17

Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 22:17 lxviii Mwεεm mvù Jisos to duŋceε 22:21

yì san ê kfuu di Nfon Dawe le, ε è nu me Jon yi Law e.”

¹⁷ Keyoy ke Nyo' le bô Jen gayte lε, “To!” Naa yεε wvù yuuke gay tεn lε “To!” Wee wvù kendon yumte wvú eto, é wee wvù shieele eto, é wvú ekeŋke joo yì nyaa nshii ε wvú baa law fιεε kε.

Ntefe wvufokemεse

¹⁸ Me nciise ê wee tfuu wvù yuuke ntum Nyo' wvù è nu bonjeme bò buyte ê ηwa' wvun e lε, é wee mom lo ε bise fιεε yî dvú le, é Nyo' ke ebise bonjεw bò bó nu ε jeme ê ηwa' wvun e yî ye le.

¹⁹ Wee é mom ε bvuse fιεε ê bonjeme bò buyte ê ηwa' wvun e bò è nu ntum Nyo', tu kε Nyo' yaa nu ke ecine é wvú ekeŋke kew keba ke kete kè nyaa nshii le bô kew keba ke kelaante kè yuule le kè bó nu ε saŋ ê ηwa' wvun e kε.

²⁰ Wee wvù jemyi εkumε mwεεm mvun gayte lε, “Yî kecεεy e, me ntoo nfew caan.” Fí enù nonεn. Tata Jisos, to!

²¹ Tata Jisos ebuw ben bocii bò è nu bonyii bo Nyo' le. Fí enù nonεn.

**Nwa' Nyo' Moŋkan mo Monfɛm
New Testament in Noone (CM:nhu:Noone)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Noone

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Noone

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
5b12a3f8-7a2a-5b6f-b1da-1bf94b13fc2e